

Z CZTERECH STRON GMINY

BIULETYN INFORMACYJNY GMINY SIEPRAW

Siepraw na stronie internetowej: www.siepraw.pl
Zapraszamy do odwiedzania!

Nr 4 (87) /2019

Exemplarz bezpłatny

Jan Kasprowicz

"Przy wigilijnym stole"

Przy wigilijnym stole
Łamiąc opłatek święty,
Pomnijcie, że dzień ten radosny
W miłości jest poczęty;

Że, jako mówi wam wszystkim
Dawne, odwieczne orędzie,
Z pierwszą na niebie gwiazdą
Bóg w waszym domu zasiędzie.

Sercem go przyjąć gorącym,
Na ścieżaj otworzyć wrota –
Oto, co czynić wam każe
Miłość, największa cnota...

A twórczych pozbawił się ogni,
Sromotnie zamknawszy swe
wnętrze,
Kto z bratem żyje w niezgodzie,
Depcąc orędzie najświętsze.

Wzajemne przebaczyć winy,
Koniec położyć usterce,
A z walki wyjdzie zwycięsko
Walczące narodu serce.

Wraz z nadchodzącymi Świętami Narodzenia Pańskiego składamy Wszystkim najserdeczniejsze życzenia: pokoju, Bożej Radości i Miłości. Niech ten błogosławiony czas przepełniony będzie radością i rodzinnym ciepłem. A nowy 2020 rok niech nas szczerze obdarzy zdrowiem, przyniesie wszelką pomyślność i pozwoli spełnić się naszym marzeniom.

Leszek Wierzba
Przewodniczący Rady Gminy

Tadeusz Pitala
Wójt Gminy

Projekt "Piękna Nasza Polska Cała"
str. 14

"Z książką na start!"
str. 13

Tydzień z książką i misiem
str. 12

Euroweek
str. 12

Euroweek
str. 12

Euroweek
str. 12

Euroweek
str. 12

Stowarzyszenie "Pomagajmy Razem w Gminie Siepraw"
str. 19

Więści gminne...

Informacja o bieżącej pracy Rady Gminy

W minionym okresie Rada Gminy w Sieprawiu obradowała na dwóch sesjach oraz wspólnych posiedzeniach połączonych Komisji. 30 września 2019 roku odbyła się X sesja Rady Gminy, na której radni podjęli szereg drobnych uchwał niezbędnych do realizacji zaplanowanych przez gminę inwestycji.

Jednogłośnie została podjęta uchwała dotycząca zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, konieczna do kontynuacji trwającej rozbudowy szkoły w Zakliczynie. W związku z chwilowo trudną sytuacją finansową w oświacie związaną z niedoborem subwencji, która pokrywa ok. 60% potrzeb na podwyżki dla nauczycieli, rada podjęła uchwałę o zmianie uchwały budżetowej na 2019 rok. Kolejne uchwały dotyczyły budowy i przebudowy chodników w Sieprawiu przy ulicach Kawęciny i Górskiej. Są to drogi powiatowe, ale gmina partycypuje w kosztach tych inwestycji.

Kolejnym punktem porządku był wybór ławnika do Sądu Rejonowego w Myślenicach na kadencję 2020 - 2023. W tajnym głosowaniu ławnikiem została wybrana mieszkanka Zakliczyna pani Barbara Ryszarda Piwowarska.

Wójt gminy złożył informację o wykonaniu budżetu gminy i wieloletniej prognozy finansowej za I półrocze 2019 r. Przekazane dane wykazały racjonalne zarządzanie finansami publicznymi i rytmiczną realizację zadań założonych na pierwsze półrocze br. Według przedstawionych wskaźników dochody wyniosły 48,82%, a kwota wydatków stanowiła 41,29%.

Na XI Sesji Rady Gminy 27 listopada 2019 r. jednym z ważniejszych problemów do rozwiązania była sprawa wysokości stawek podatku od nieruchomości na 2020 rok. Każda podwyżka podatku, choćby minimalna, jak też innych obowiązkowych opłat, zawsze rodzą kontrowersje i nie są odbierane pozytywnie przez większość mieszkańców, co jest oczywiście zrozumiałe, niemniej te powinności to konieczność podyktowana rosnącymi potrzebami finansowymi gminy. Uchwalona podwyżka nie jest na tyle porażająca i uciążliwa, aby zdecydowanie obciążała domowe budżety albowiem obecny wzrost stawek podatku w stosunku do dotychczas obowiązujących stawek,

kształtuje się na poziomie 2,2%.

Wójt gminy przedstawił informację o stanie realizacji zadań oświatowych w gminie Siepraw za rok szkolny 2018/2019, gdzie wskazał na permanentne niedobory subwencji oświatowej, które to środki nie wpływają terminowo do budżetu gminy lub muszą być uzupełniane z budżetu gminy. Taka sytuacja może wpłynąć niekorzystnie na realizację zaplanowanych przez gminę zadań. Oceniając całokształt oświaty w gminie trzeba zdecydowanie stwierdzić, że pomimo różnorodnych niedogodności i chwilowych trudności finansowych wynikłych nie z naszej winy, efekty pracy i wyniki naszych placówek oświatowych, jak wskazał wójt, są wysoko notowane i widoczne nie tylko u nas, ale wychodzą skutecznie poza obręb gminy.

Wysoka jakość i efektywność kształcenia jest mocną stroną gminnej edukacji, a wyposażenie i ciągle modernizowanie bazy szkolnej w powiązaniu z kwalifikacjami większości kadry pedagogicznej to dobry prognostyk na kolejne lata.

Szanowni czytelnicy naszego biuletynu, dobiega końca rok 2019, który obfitował w bardzo znaczące wydarzenia jak wybory do Parlamentu Europejskiego czy wybory do naszego Sejmu i Senatu. W zasadzie opadły już ostatnie krople wyborczego entuzjazmu i nadszedł czas, aby ten optymizm został przelany na konkretne działania, które urzeczywistnią lawinę obietnic przedwyborczych.

Społeczność nie oczekuje zjawisk nadprzyrodzonych lecz normalnego codziennego życia bez stresów oraz w satysfakcji związanej z bezpieczeństwem posiadanej pracy, zapewnieniem opieki zdrowotnej, gwarancji posiadanych dóbr oraz świadczeń socjalnych przynależnych każdemu obywatelowi RP.

Kończąc chciałbym zacytować jedną z myśli Konfucjusza - chińskiego filozofa (551 p.n.e. - 479 p.n.e.)- „człowiek szlachetny nie szafuje obietnicami, lecz czyni więcej niż przyrzekł”- która być może przyda się politycznym krasomówcom.

/Przewodniczący Rady Gminy
Leszek Wierzba/

Dodatkowe pieniądze dla sołectw dla inicjatyw obywatelskich

Od obecnego roku mieszkańcy Gminy Siepraw mogą starać się o pozyskanie dodatkowych środków dla swoich sołectw. Jest to możliwe dzięki utworzonej przez Wójta Gminy dodatkowej rezerwie celowej na wydatki sołectw. Środki na realizację ww. inicjatyw będą pochodzić corocznie z budżetu Gminy Siepraw. W projekcie budżetu na 2020 rok przewidziano 15 000 zł na każde sołectwo.

Zadania w zakresie inicjatyw społecznych w zakresie potrzeb mieszkańców sołectw mogą być zgłaszane w formie pisemnego wniosku do końca listopada przez co najmniej 30 dorosłych mieszkańców danego sołectwa (wpisanych do stałego rejestru wyborców).

Następnie Wójt dokonuje wstępnej kwalifikacji

wniosku do 5 grudnia pod względem formalnym (termin złożenia, liczba podpisów oraz poprawność uzupełnienia wniosku). Wniosek zawierający braki lub błędy formalne pozostawiony zostanie bez rozpatrzenia, zaś prawidłowo złożone wnioski przekazywane są pod obrady zebrania wiejskiego.

Zebranie wiejskie opiniuje wniosek w formie uchwały, a następnie przekazuje uchwałę Wójtowi Gminy. W przypadku większej liczby wniosków, zaopiniowanych pozytywnie w danym sołectwie, zebranie wiejskie ustala listę rankingową wniosków. Wójt Gminy, uwzględniając opinię zebrania wiejskiego, liczbę wnioskodawców, wielkość rezerwy oraz zgodność zadania z aktualną Strategią

Rozwoju Gminy Siepraw oraz innymi dokumentami ustalającymi priorytety rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy dokonuje wyboru zadań do realizacji w kolejnych latach budżetowych do 31 roku budżetowego. Realizatorem zaakceptowanego zadania jest Wójt Gminy Siepraw.

W przypadku niezgłoszenia przez mieszkańców danego sołectwa żadnego wniosku na bieżący rok budżetowy o przeznaczeniu puli środków z rezerwy celowej sołectwa decyduje Wójt Gminy.

Inicjatywa obywatelska w ramach rezerwy celowej sołectw będzie funkcjonowała równoległe z dotychczasową

praktyką, podczas której to sołtys i rada sołecka decydowali o przeznaczeniu środków na wydatki sołectw. Zatem od 2020 roku o części środków na wydatki z rezerwy sołeckiej w danym sołectwie decydować nadal będzie sołtys i rada sołecka (obecnie kwota 15 000 zł), a kolejna pula środków (przewidywane 15 000 zł) przeznaczona zostanie na wydatki w sołectwie w ramach inicjatywy obywatelskiej.

/Michał Baran/

Nowe podatki lokalne

Stawki podatku od nieruchomości obowiązujące w 2019 r. w Gminie Siepraw i w gminach sąsiednich oraz nowe

stawki podatku w Gminie Siepraw na 2020 r., uchwalone przez Radę Gminy Siepraw 27 listopada 2019 r. (pogrubioną czcionką)

	Siepraw	Dobczyce	Mogilany	Myslenice	Sulkowice	Świątynki Górne	Pcin	Wieliczka	Górne stawki Ministra na 2020 r.
Budynki mieszkalne	0,63zł, 0,65 zł	0,63	0,71	0,74	0,73	0,63	0,75	0,77	0,81
Budynki z działalnością gospodarczą	17,69 zł, 18,10 zł	22,76	20,00	21,00	22,08	14,00 21,00	19,24	21,39	23,90
Budynki z materiałem siewnym	10,98 zł, 11,18 zł	10,65	10,00	10,98	10,98	9,50	9,24	10,80	11,18
Budynki-świadczenia zdrowotne	4,78zł, 4,87 zł	4,63	4,53	4,78	4,78	4,30	4,61	4,70	4,87
Pozostałe budynki w tym letniskowe	5,26 zł, 5,36 zł	7,23 6,12	6,05	5,60 7,90	5,23 7,90	5,30 4,90	4,62 7,62	5,30	8,05
Grunt z dział. gospodarczą	0,93zł, 0,95 zł	0,88	0,81	0,86	0,93	0,64	0,89	0,91	0,95
Grunt pod jeziorami	4,71 zł, 4,80 zł	4,51	4,33	4,71	4,54	4,10	4,54	4,63	4,80
Grunt pozostały	0,27 zł do 800m ² powyżej - 0,15 zł 0,28 zł	0,45 0,40	0,31	0,40	0,49 0,27	0,35	0,15	0,36	0,50
Grunty objęte rewitalizacją nie zabudowane	3,09 zł, 3,15 zł	3,00	3,00	3,09	2,98	0,35	2,00	3,04	3,15
Budowla	2% 2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%

Wyniki wyborów do polskiego parlamentu

Wyniki wyborów do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z terenu Gminy Siepraw przedstawione są w poszczególnych tabelach komitetów wyborczych i kandydatów. Frekwencja wyborcza na terenie Gminy była nieco wyższa niż na terenie całego kraju i wyniosła 63,86% (w tabeli frekwencja w poszczególnych obwodach/

komisjach).

Z oficjalnymi i szczegółowymi wynikami wyborów do Sejmu (okręg nr 12) i Senatu (okręg nr 30) Rzeczypospolitej Polskiej można zapoznać się na stronie Państwowej Komisji Wyborczej <https://wybory.gov.pl/>

/Michał Baran/

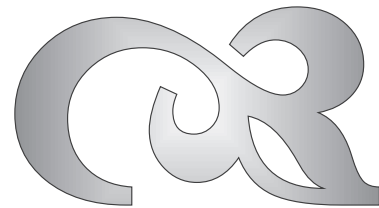
KOMITET WYBORCZY POLSKIE STRONNICTWO LUDOWE						
Kandydat	Obwód:	1	2	3	4	5 RAZEM
1 BRYNKUS Józef		28	29	14	10	5 86
2 KALA Józef		2	0	1	3	3 9
3 HERBUT Dawid Julian		3	1	1	1	4 10
4 ZAWADZKI Grzegorz Roman		2	0	0	5	1 8
5 DEBIŃSKA Maria		4	3	4	4	3 18
6 GOŁĄB Katarzyna		3	5	2	2	2 14
7 BOLEK Magdalena		0	0	0	6	0 6
8 BEDRA Renata Barbara		0	1	0	2	0 3
9 MICHAŁEC Sylwia		3	2	2	3	0 10
10 SIKORA Marek Andrzej		3	3	3	1	5 15
11 HYJEK Ewa Maria		3	4	6	5	1 19
12 PAJAŁ Dorota		1	1	2	2	1 7
13 JAKUBOWSKI Tomasz Marek		1	2	0	0	1 4
14 KIERPIEC Daniel Józef		1	0	0	1	0 2
15 GÓRECKI Andrzej		2	1	0	0	0 3
16 MOTYKA Miłosz Maksymilian		9	8	5	11	3 36
RAZEM		65	60	40	56	29 250

KOMITET WYBORCZY PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ						
Kandydat	Obwód:	1	2	3	4	5 RAZEM
1 BOCHENEK Rafał Paweł		145	308	175	334	115 1077
2 POLAK Marek Władysław		18	40	23	30	9 120
3 BIERNAT Zbigniew Stanisław		8	14	9	12	2 45
4 FILIPIAK Ewa Maria		13	32	25	42	2 114
5 KOZIK Krzysztof Janusz		1	12	3	6	2 24
6 HAJOS Sławomir Paweł		20	5	4	6	0 35
7 KUROWSKI Władysław Michał		30	57	41	78	22 228
8 STARZEC Zbigniew Władysław		2	2	2	4	1 11
9 GIBAS iwona Józefa		4	1	4	3	1 13
10 KASPROWSKI Wojciech Marcin		3	9	2	5	1 20
11 MAJKA Jolanta Maria		11	41	5	14	11 82
12 KACZYŃSKI Filip Roman		19	21	25	26	6 97
13 ŚWIĘRKOSZ Grażyna		2	3	2	1	3 11
14 KASPRZYCKA Stanisława Marzena		92	167	61	140	216 676
15 TROJANOWSKA Grażyna		3	9	6	9	3 30
16 DUDA Roman Wincenty		7	22	13	18	11 71
RAZEM		378	743	400	728	405 2654

KOMITET WYBORCZY SOJUSZ LEWICY DEMOKRATYCZNEJ						
Kandydat	Obwód:	1	2	3	4	5 RAZEM
1 ŚMIĄTEK Ryszard Kazimierz		17	41	21	9	10 98
2 WÓJTOWICZ Katarzyna Małgorzata		7	13	15	9	4 28
3 ZAWADA Tomasz Leszek		0	7	10	3	1 21
4 BROŻEK Dominika Maria		1	2	0	1	0 4
5 JEZERSKI Paweł Stanisław		1	2	1	1	2 7
6 KOWALÓWKA Michał Grzegorz		0	2	2	0	2 5
7 RAUCH Jan Zbigniew		0	3	0	0	1 4
8 STASIK Iwona Ewa		0	3	1	0	0 4
9 FILIPEK Magdalena		1	1	3	1	1 7
10 KUC Maria Teresa		2	2	2	0	0 6
11 JANUSZYK Władysław		0	0	0	0	0 0
12 LEGOŃ Natalia Joanna		0	2	1	0	3 6
13 GUGULSKI Jarosław Marek		1	1	0	0	1 3
14 TYMAN Agnieszka		0	0	0	0	4 4
15 KAJDAS Dorota Ewa		0	1	1	0	0 2
16 JAGLARZ Jakub Jerzy		3	4	0	2	0 9
RAZEM		33	84	57	26	28 228

KOALICYJNY KOMITET WYBORCZY KOALICJA OBYWATELSKA PO .N IPL ZIELONI						
Kandydat	Obwód:	1	2	3	4	5 RAZEM
1 NIEDZIELA Dorota		39	69	11	31	10 160
2 SOWA Marek Jan		17	18	9	13	7 64
3 POTOCKI Adam Kajetan		4	1	5	3	1 14
4 STYCZEŃ Adam Tomasz		6	15	11	27	19 78
5 KLINOWSKI Mateusz Michał		4	7	0	2	0 13
6 WĄTROBA Ewa Beata		1	1	3	2	0 7
7 CHOWANIEC Michał		0	3	3	3	0 9
8 LUBAŃSKI Adam Jarosław		1	0	0	0	1 2
9 WINCENCIAK-WALAS Ewa Magdalena		12	7	4	20	3 46
10 SKOWROŃSKA Kinga Agnieszka		2	2	5	2	0 11
11 BRÓZDA Marcin		0	0	0	0	0 0
12 BLIŹNIAK Katarzyna Elżbieta		2	1	0	3	3 9
13 ARKIT Szymon Tadeusz		0	2	1	0	0 3
14 KLAJA Tomasz Zygmunt		0	0	1	0	0 1
15 MIRANOWICZ Maria Wiesława		0	0	1	0	0 1
16 ŻABA Tadeusz		97	143	118	75	44 477
RAZEM		185	269	172	181	88 895

KOMITET WYBORCZY KONFEDERACJA WOLNOŚĆ I NIEPODLEGŁOŚĆ						
Kandydat	Obwód:	1	2	3	4	5 RAZEM
1 WILCZYŃSKI Bartosz		32	61	28	51	23 195
2 KRAWCZYK Emil Piotr		16	7	4	11	4 42
3 CHMIEL Dariusz Bogdan		3	5	4	2	1 15
4 KUMANEK Grzegorz Jan		1	0	1	0	0 2
5 BAJER Marcin Jakub		0	5	3	7	5 20
6 CURZYDŁO Jerzy		1	2	3	3	1 10
7 SALAWA Marta		5	10	7	8	7 37
8 CZACHUR Adam Aleksander		1	2	1	0	0 4
9 SIŁUSZYK Sylwia Małgorzata		0	3	1	0	0 4
10 URBAŃSKA Anna Katarzyna		2	4	0	1	2 9
11 MREŃCA Tomasz		0	1	0	0	0 1
12 BANET Piotr Paweł		1	3	0	0	0 4
13 SKWARCZYŃSKA Katarzyna Anna		0	1	1	2	0 4
14 JASTRZĘBSKA Sylwia Jolanta		0	2	2	0	1 5
15 ZASŁONA-POLAK Katarzyna		0	2	0	1	1 4
16 KŁECZEK Tomasz		1	3	1	3	0 8
RAZEM		63	111	56	89	45 364

WYBORY DO SENATU							
Kandydat	Komitet	Obwód:	1	2	3	4	5 Razem
PAJĄK Andrzej Michał	KOMITET WYBORCZY PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ		413	788	425	807	418 2851
KOŹBIAŁ Maciej Józef	KOALICYJNY KOMITET WYBORCZY KOALICJA OBYWATELSKA PO .N IPL ZIELONI		295	448	287	254	156 1440
RAZEM			708	1236	712	1061	574 4291

Frekwencja w wyborach 2019 r. do Sejmu

Numer	Obwodowa Komisja Wyborcza	Liczba	Liczba	Liczba	Liczba	Liczba kart
		uprawnionych	kart wydanych	kart ważnych	głosów ważnych	ważnych * 100 / Liczba uprawnionych
1	Hala Sportowa w Sieprawiu, ul. Ks. J. Przytockiego 10, 32-447 Siepraw	1 205	732	732	724	60,75%
2	Hala Sportowa w Sieprawiu, ul. Ks. J. Przytockiego 10, 32-447 Siepraw	1 861	1 272	1 272	1 267	68,35%
3	Dom Kultury i Biblioteka w Sieprawiu, ul. Jana Pawła II 30, 32-447 Siepraw	1 210	728	728	725	60,17%
4	Zespół Placówek Oświatowych w Zakliczynie, ul. Podgórska 123, 32-406 Zakliczyn	1 719	1 092	1 092	1 080	63,53%
5	Szkoła Podstawowa w Czechówce, Czechówka ul. Szkolna 72, 32-406 Zakliczyn	929	598	598	595	64,37%
Razem		6 924	4 422	4 422	4 391	63,86%

Odnowiony św. Florian

W październiku 2019 r. zakończył się remont kolejnej kapliczki. Tym razem została odrestaurowana figura św. Floriana, zlokalizowana na przysiółku Podlas w

Czechówce. Kapliczka przed remontem była w fatalnym stanie - tynk z cokołu częściowo odpadł, na pozostałej powierzchni były liczne pęknięcia, sama figura świętego pokryta została farbami emulsyjnymi, co dodatkowo przyczyniło się do jej degradacji.

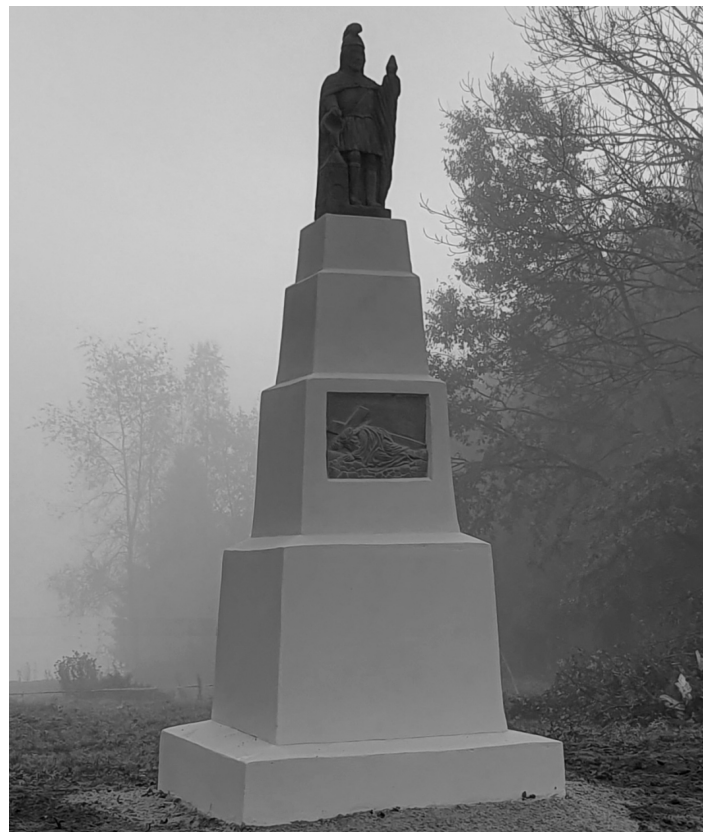
W opracowaniu z 2010 roku „Kapliczki w Sieprawiu i Spiskim Czwartku” autorstwa Marcina Prokopa tak opisana jest ta figura: „Rzeźba o cechach charakterystycznych dla sztuki naiwnej. Postument zbudowano z gliny, a figura św. Floriana była malowana na żółto. Poniżej figury, w połowie wysokości glinianego postumentu, w drewnianej ramie za szybką, znajduje się Ikona Najświętszej Maryi Panny w typie Eleusis, z Dzieciątkiem Jezus na ręku. Wcześniej na tym miejscu wisiał prawdopodobnie obraz Matki Boskiej Częstochowskiej, w srebrnych szatach”.

Prace przy kapliczce prowadzono w okresie 17 czerwca do 21 października 2019 r. Po dokonaniu odkrywki fundamentu konserwator zdecydował o wykonaniu nowego posadowienia obiektu, gdyż stary był niestabilny i naruszony korzeniami drzew. Cały obiekt zdemontowano, a figurę przetransportowano do pracowni w celu wykonania prac konserwatorskich - czyszczenia, wzmocnienia, impregnowania, czy wreszcie uzupełnienia ubytków rzeźbiarskich. Nowy cokół wykonano z użyciem kamienia ze starego postumentu.

Zakrzaczenia i drzewa, które zasłaniały dawniej figurę zostały wycięte, dzięki czemu odnowiona kapliczka jest bardziej wyeksponowana i doskonale widoczna z ulicy Słonecznej.

Całość prac kosztowała 22 tysiące zł i została sfinansowana z budżetu Gminy Siepraw. W przygotowaniu prac oraz w trakcie ich trwania z Urzędem Gminy oraz prowadzącym prace współpracował ks. Proboszcz Józef Stopka, udzielając cennej pomocy i rad.

To już kolejna kapliczka odrestaurowana w ostatnich latach przez Gminę Siepraw w ramach realizacji Gminnego

Programu Opieki Nad Zabytkami Gminy Siepraw na lata 2016 - 2019.

/Michał Baran/

Gminne obchody Święta Niepodległości w Zakliczynie

11 listopada 2019 r. świętowaliśmy w ZPO w Zakliczynie 101. rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości. Po mszy świętej odprawionej w kościele pod wezwaniem Wszystkich Świętych celebrowanej przez proboszczów parafii Siepraw ks. P. Kluskę i parafii w Zakliczynie ks. J. Stopkę, licznie przybyli goście, na czele z Tadeuszem Pitalą, wójtem gminy Siepraw, udali się do sali gimnastycznej, by obejrzeć program artystyczny „Pociąg do Przyszłości”, przygotowany przez uczniów naszej szkoły pod kierunkiem nauczycielki j. polskiego Małgorzaty Matlak.

Młodzież zakliczyńska w osobie prowadzących Joanny Matys i Bartosza Podgórskiego zaprosiła widzów do podróży w głąb historii naszego kraju. Publiczność przeniosła się w czasie do najbardziej ponurego okresu dziejów Polski, poznając przyczyny utraty niepodległości i śledząc desperackie próby odzyskania wolności, którymi naznaczony był wiek XIX.

Przed oczyma widzów przewinęła się galeria postaci reprezentujących różne postawy i grupy społeczne. Świadomi swych obowiązków, ofiarni patrioci: dzielni legionieści (Kacper Oramus i Krystian Tomanik), księża (Sebastian Biela), nauczyciele i inteligencja (Nikola Ślusarczyk i Amelia Cygan) walczący o ocalenie narodowej tożsamości, ale i zdrajcy - konfidenci (Jakub Rybka) oraz ci, którzy, rezygnując ze wzniosłych celów, skupili się na zmaganiach z bolączkami codziennego życia (kobieta z ludu brawurowo zagrana przez Karolinę Chrast).

Rytm ukazanych scen wyznaczał porządek przystanków, na których zatrzymywał się pociąg, wyczarowany z kartonu przez panią Joannę Ralską-Lenart. Po szczęśliwym doprowadzeniu pojazdu do stacji niepodległość w 1918 r. kolejarz (Oskar Baran) pozostawił widzów ze świadomością, że historia Polski to splot ludzkiej wielkości i małości, opowieść o walce, poświęceniu, pragnieniu wolności, ale i współodpowiedzialności za jej upadek, gdyż i gorzkiej refleksji nie zabrakło w głębokim i poruszającym programie artystycznym.

Oprócz ciekawej scenografii i prezentacji przygotowanych przez panie Małgorzatę Matlak i Weronikę Głąb na wyróżnienie zasługuje chór szkolny pod kierownictwem nauczyciela muzyki Janusza Mikołajczyka. W pamięci widzów pozostaną szczególnie występy solistek i solistów: Patrycji Rybki śpiewającej „Przysięgę”, Roksany Krawczyk interpretującej „Taki kraj” czy Igora Matogi, który z ogromną energią wykonał „Kocham wolność”, przebój „Chłopców z Placu Broni”. Najbardziej wzruszającym punktem programu był jednak wiersz „Katechizm polskiego dziecka” wyrecytowany przez małą Martynę Skoczylas.

Dzięki przejmującej grze aktorów i ciekawym pomysłem inscenizacyjnym widzowie mogli uczestniczyć w lekcji nowoczesnego patriotyzmu, która na długo pozostanie w ich pamięci.

/Przemysław Włodarczyk/

Post scriptum:

Będąc uczestnikiem obchodów Święta Niepodległości w Gminie Siepraw, które w tym roku było przygotowane przez uczniów Szkoły Podstawowej z Zakliczyna, pragnę podzielić się kilkoma słowami refleksji.

W przedstawionym programie artystycznym pt. „Pociąg do przeszłości”, młodzież szkolna stworzyła wyjątkowe widowisko oddające wielkość i nastrój tego święta. Były recytacje, dialogi i pieśni patriotyczne, a wszystko to ilustrowane obrazami, które ukazywały ponad dwieście lat tragicznych zmagania Polaków o wolność i niepodległość. Przedstawienie zawierało wiele treści uzasadniających sens walki, wartość symboli narodowych oraz chrześcijański rodowód naszej Ojczyzny.

Wśród recytacji i śpiewu przewijał się motyw miłości do Ojczyzny, który dzięki tym młodym artystom została jakby na nowo odkryta w wiejskich krajobrazach, miejscach kultu religijnego, symbolach orła białego i biało - czerwonej flagi. Myślę, że to widowisko zapadło nam głęboko w serca, wzruszyło i uwrażliwiło nas wydarzenia tamtego dnia sprzed 101 lat, gdyż był on wyjątkowy spośród tysięcy dni, które tworzyły kształt naszych dziejów, a przeżyte chwile zadumy nad matką Ojczyzną pozwoliły na nowo odkryć pojęcie patriotyzmu.

Obecnie w naszej Ojczyźnie patriotyzm i sprawy narodowe są różnie rozumiane, a czasem wykorzystywane na użytek niezrozumiałych, a często niebezpiecznych ideologii i zachowań i wtedy przykro jest patrzeć jak to najważniejsze święto państwowe obchodzone jest w asyście policji. Pod rozwagę pozostawiam więc słowa wielkiego

patrioty i Polaka Józefa Piłsudskiego wypowiedziane przed 99 laty, a które brzmią: „jednym z przekleństw naszego życia, naszego budownictwa państwowości jest to, żeśmy się podzielili na kilka rodzajów Polaków, że mówimy jednym językiem, a inaczej nawet słowa polskie rozumiemy.”

Pragnę podziękować w imieniu własnym i społeczności gminnej tym pedagogom i uczniom ze szkoły w Zakliczynie, którzy stworzyli to patriotyczne widowisko i prostym językiem przekazali głębokie treści duchowe, które naszym przodkom pozwoliły przetrwać, przechować obraz Ojczyzny o jakiej marzyli, a następnie odzyskać ją i utworzyć niepodległe państwo polskie.

/Leszek Wierzba/

fot. Zbigniew Sanowski

Wręczenie stypendium

Podczas posiedzenia Rady Gminy Siepraw w dniu 27 listopada br. Wójt Gminy Tadeusz Pitala i Przewodniczący Rady Gminy Leszek Wierzba wręczyli dyplom upamiętniający uzyskanie stypendium byłej uczennicy sieprawskiej szkoły Wiktorii Dyrdzie.

Wiktoria w roku szkolnym 2018/2019 ukończyła z wyróżnieniem Szkołę Podstawową w Sieprawiu. Średnia, którą uzyskała w wyniku klasyfikacji końcowej to 5,2.

Stypendystka w roku szkolnym 2018/2019 została finalistką Małopolskiego Konkursu z Języka Polskiego organizowanego przez Kuratorium Oświaty w Krakowie, uzyskując 51 punktów na 60 możliwych, co kwalifikowało ją na podstawie uchwały Rady Gminy w sprawie regulaminu przyznawania stypendiów uzdolnionym uczniom do

otrzymania jednorazowego stypendium III stopnia w wysokości 500 zł.

Przewodniczący Rady w prezentacji przed wręczeniem dyplomu podkreślał również, że Wiktoria udzielała się społecznie angażując się w wolontariat.

Obecnie Wiktoria uczy się w Liceum Ogólnokształ-

cącym im. Tadeusza Kościuszki w Myślenicach, życzymy Jej w tej szkole równie imponujących wyników.

/Michał Baran/

Robocza wizyta

26 września br. gościliśmy Słowaków z zaprzyjaźnionej gminy Spiški Czwartek (Spišský Štvrtok) podczas roboczej wizyty. Delegacja w składzie Wójt Gminy Ján Greš, Zastępca Wójta Milan Biskup, Sekretarz Gminy Eva Bajtošová oraz Dyrektor Szkoły Ľudmila Barlová zwiedziła wszystkie szkoły w naszej gminie oraz Przedszkole „Kropla Słońca” w Sieprawiu podglądając ciekawe rozwiązania, które można wykorzystać u siebie. W każdej szkole goście odnotowali jakąś ciekawostkę. Szczególnie spodobał im się pomysł zagospodarowania stodoły przez Szkołę w Czechówce na potrzeby integracji lokalnego społeczeństwa.

Słowacy zatrzymali się na dłużej w Szkole Podstawowej w Sieprawiu, gdzie z Dyrektorem Elżbietą Leśniak, Wicedyrektorem Agnieszką Czernecką, przedstawicielem nauczycieli Dorotą Kowalewską, przedstawicielami Gminy - Wójtem Tadeuszem Pitalą, sekretarzem Michałem Baranem oraz reprezentantem GOKiS-u Konradem Sołtysem omówili współpracę szkół w zakresie realizacji wspólnych projektów. Podczas spotkania uczniowie ze Słowacji dostali od samorządu sieprawskiego propozycję

uczestniczenia w przyszłorocznych wydarzeniach, takich jak choćby Warsztatach Gospel oraz biegu Sieprawska Piątka.

/Michał Baran/

Pomiary szkodliwości masztu

Na zlecenie Wójta Gminy Siepraw niezależna firma pomiarowa zbadała poziom promieniowania elektromagnetycznego wokół stacji bazowej telefonii komórkowej (SBTK) na ul. Anieli Salawy w Sieprawiu. Głównym powodem wykonania pomiarów były obawy zgłaszane przez mieszkańców sąsiadujących z masztem, że sąsiedztwo anten i radiolinii, poprzez szkodliwe promieniowanie elektromagnetyczne, może zagrażać ich zdrowiu, a nawet życiu.

Pomimo, że badania zlecono badania jeszcze w

lutym 2019 r. odbyły się one dopiero w październiku br., co było spowodowane koniecznością spełnienia określonych warunków - pomiary musiały być wykonane podczas intensywniejszej pracy SBTK, czyli po godzinie 18.00 oraz w korzystnych warunkach pogodowych - tj. przy relatywnie niskim poziomie wilgotności powietrza, o co z kolei trudno o takiej porze dnia.

Na podstawie sprawozdania NR PP-PS/19-02-116-01 z 25 listopada 2019 r. z pomiarów pól elektromagnetycznych wykonanych w środowisku w otoczeniu instalacji radiokomunikacyjnej, wykonanego przez Ośrodek Badań i Analiz „PP”, Marek Zajac i Artur Zajac s.c., Laboratorium Pola Elektromagnetycznego z Krakowa w dniu 14.10.2019 r., w godz. 18.00-22.00 wynika, że badanie zostało wykonane miernikiem wzorcowym w Laboratorium Wzorców i Metrologii Pola Elektromagnetycznego (LWiMP) na Politechnice Wrocławskiej. Podstawą metodyki pomiarów był Załącznik nr 2 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z 30 października 2003r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. 2003 nr 192 poz. 1883).

Pomiarów dokonano w 14 lokalizacjach na ul. Wrzosowej, Gajowej, Anieli Salawy oraz Pogodnej, wskazanych przez zainteresowanych mieszkańców. Z tabeli pomiarów dokonanych w poszczególnych lokalizacjach wynika, że maksymalna wartość natężenia pola elektromagnetycznego nie przekracza 1V/m, a niejednokrotnie była dużo niższa (przy dopuszczalnych 7V/m). Stąd

konkluzja końcowa raportu: „W otoczeniu instalacji radio-komunikacyjnej, w miejscach w których przeprowadzono pomiary, nie stwierdzono poziomów pól elektromagnetycznych wyższych od dopuszczalnych (powyżej 7V/m dla pola elektrycznego) w środowisku dla miejsc dostępnych dla ludności”.

Nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych wartości natężenia pola elektromagnetycznego, co cieszy i pozwala nieco spokojniej odetchnąć mieszkańcom zatroskanym o swoje zdrowie. Niemniej jednak pozostaje kwestia legalności działań inwestora i użytkownika masztu,

który wykorzystując luki w prawie postawił, a następnie „uzbroił” maszt w kilkanaście anten, bez wykonania raportu oddziaływania na środowisko. Mamy nadzieję, że ta kwestia zostanie szybko i ostatecznie rozstrzygnięta przez odpowiednie organy kontrolne oraz sąd.

/Michał Baran/

Ściąga z segregacji. Część 1 - tworzywa sztuczne i metale.

Z segregowaniem śmieci na szerszą skalę mamy do czynienia już od 2013 roku, kiedy to zaczęła obowiązywać tzw. ustawa śmieciowa, która zmieniła zasady gospodarki odpadami i wprowadziła rodzaj stawek za odbiór odpadów (niższe za segregowane, wyższe za niesegregowane). Od tej pory zdążyliśmy się już trochę przyzwyczaić do dzielenia naszych odpadów na kilka głównych frakcji (plastik, papier, szkło, metal, odpady bio i zmieszane), a także do posiadania kilku odrębnych koszy na śmieci w naszych domach. Jednakże dopiero tegoroczna nowelizacja ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, która weszła w życie 6 września br., nie zostawia nikomu wyboru i nakazuje nam wszystkim śmieci segregować. Gminy mają rok na dostosowanie swoich regulaminów do nowych przepisów, ale już teraz wiadomo, że dzielić śmieci na frakcje ma każdy. Za brak czy błędy w segregacji grożą sankcje: od dwukrotności do czterokrotności przyjętej stawki podstawowej.

Warto więc przyjrzeć się temu, co i jak wyrzucamy do naszych koszy na śmieci, oraz upewnić się, czy aby na pewno robimy to poprawnie. Oczywiście, w pierwszej kolejności w takich działaniach powinna nami kierować chęć właściwego przygotowania odpadów do recyklingu, ale też - nie ma się co oszukiwać - niebagatelne znaczenie ma tu kwestia kar finansowych, przewidzianych ustawowo za błędy w segregacji.

W pierwszej kolejności przyjrzyjmy się odpadom z tworzyw sztucznych, popularnie określanym jako „plastiki”. W tej kategorii mieszczą się przede wszystkim:

opakowania PET i inne plastikowe opakowania po kosmetykach i żywności

aluminiowe puszki po napojach, puszki po konserwach, niezabrudzona tłuszczem folia aluminiowa, kapsle, zakrętki od słoików

zabawki z tworzyw sztucznych (o ile nie są trwałym połączeniem kilku surowców)

Co powinniśmy zrobić z „plastikami” przed wyrzuceniem ich do żółtego worka/pojemnika?

opróżnić opakowania z resztek zawartości

odkręcić nakrętki przed wyrzuceniem

oderwać wieczka od pojemników

zgnieść puszki, plastikowe butelki i inne możliwe odpady,

by zaoszczędzić miejsce w pojemniku

Uwaga! Nie musimy myć zużytych opakowań przed wyrzuceniem, wystarczy usunąć z nich resztki zawartości.

Wiemy już, jak przygotować odpady z tworzyw sztucznych do wyrzucenia. Ale co zrobić w sytuacji, kiedy nie jesteśmy pewni, czy dany odpad powinien trafić do żółtego pojemnika, czy też gdzieś indziej? Jeszcze nie tak dawno wiele osób wyrzucało tak zwane kartony po napojach (mleku, sokach) do pojemników na papier, właśnie z racji kojarzenia potocznej nazwy tych opakowań z papierem. W rzeczywistości popularne „kartony”, od nazwy producenta zwane też Tetra Pakami, to połączenie kilku różnych tworzyw: papieru, polietylenu i aluminium. Co ciekawe - zużyte Tetra Paki powinny trafić do pojemników na „plastiki”, ale można z nich odzyskiwać... papier (tak przynajmniej deklaruje producent).

Komplikacji w kwestii segregacji jest zresztą więcej; co zrobić z butelką po oleju rzepakowym? Albo ze zużytymi szczoteczkami do zębów - nadają się do recyklingu, czy też nie? A plastikowe blistry po zużytych lekach?

Żeby nam wszystkim było łatwiej - poniżej publikujemy listę popularnych odpadów, które **nigdy nie powinny trafić do żółtych worków przeznaczonych dla odpadów z tworzyw sztucznych**. Odpady z poniższej listy zamiast do żółtego worka powinny trafić do **śmieci zmieszanych**. Są to między innymi:

jednorazowe przybory toaletowe, takie jak maszynki do golenia czy szczoteczki do zębów

zabrudzone (szczególnie tłuszczem) folie i inne opakowania foliowe

styropianowe opakowania po daniach na wynos

zużyte plastikowe woreczki, pozostałe po ugotowaniu ryżu czy kaszy

opakowania po lekach

butelki i inne plastikowe opakowania po olejach spożywczych

Osobną kwestią są **odpady niebezpieczne, zanieczyszczone chemicznie**, które najlepiej jest zgromadzić i raz na jakiś czas odwieźć do PSZOK-u. Wydawać by się mogło, że i te odpady można spokojnie wrzucić do żółtego pojemnika na plastiki, skoro są wykonane z tworzyw sztucznych lub metali, jednak nie jest to właściwy sposób pozbycia się ich.

Odpady te to między innymi:

zużyte aerozole

puszki po farbach

opakowania po środkach chwastu - czy owadobójczych (w tym popularne zużyte już aerozole na muchy czy komary)

sprzęt AGD, zużyte akumulatory

Kupując produkty w opakowaniach plastikowych warto pamiętać, że nie każde takie opakowanie powinno trafić do żółtego pojemnika i nie każde zostanie poddane recyklingowi. Na niektóre tworzywa sztuczne nie ma popytu wśród firm z nich korzystających, dobrym przykładem jest tu PET

(robi się z niego np. butelki do wody mineralnej): jeśli PET jest przezroczysty lub biały, jest szansa na jego ponowne wykorzystanie, ale już zabarwiony na ciemno - straci na atrakcyjności. Życie takiego opakowania bardzo szybko się kończy, lepiej więc pomyśleć o tym w chwili zakupu i wybrać - w miarę możliwości - inny produkt, którego opakowanie będzie można ponownie wykorzystać.

/Patrycja Langer/

Pytania do Wójta Gminy

Red. *Zawszad słyszymy, że grozi nam wzrost opłat za wywóz śmieci, co przewiduje Wójt dla naszych Mieszkańców.*

Wójt Gminy: Obawiam się, że także mieszkańców naszej gminy taki wzrost czeka, mówię to na podstawie obserwacji wyników przetargów w innych gminach, a także znając obiektywne przyczyny takiego stanu rzeczy. Do tych ostatnich należy zaliczyć wzrost tzw. opłaty marszałkowskiej za składowanie śmieci na wysypisku ze 170 do 270 zł za tonę, wzrost najniższej płacy, a więc wzrost kosztów płacowych w firmach, wzrost kosztów mediów: prądu, benzyny. Na to nakładają się kłopoty firm z powodu ograniczenia możliwości zagospodarowania odpadów segregowanych. Z roku na rok wzrasta też drastycznie ilość odpadów wytwarzanych przez nasze gospodarstwa domowe. To wszystko sprawia, że na rynku śmieciowym brak jest firm konkurujących, zabiegających o obsługę śmieciową gminy. My również ogłosiliśmy przetarg, ale w czasie tej procedury otrzymaliśmy tak wielką liczbę pytań, że musieliśmy zmienić, uzupełnić zapisy specyfikacji i w konsekwencji przesunąć termin składania ofert, teraz pozostaje nam czekać.

Red: *Rada Gminy uchwaliła stawki podatków lokalnych. Co nas czeka?*

Wójt Gminy: Wszystkie podatki na 2020 rok przedstawiamy w niniejszym Biuletynie. Ja mogę dodać, że podnosząc stawki podatków, kierowaliśmy się stopą inflacji. Podatki od środków transportowych wzrosły o 1,8%, a podatki od nieruchomości o 2,2%. Te ostatnie w naszej gminie będą w dalszym ciągu niższe niż w gminach sąsiednich. Dla przykładu podatek od 150 m² powierzchni mieszkalnej wzrośnie o 3 zł w skali roku, a od 100 m² powierzchni zajętej dla działalności gospodarczej o 41 zł rocznie.

Red: *Gmina przygotowuje się do uchwalenia budżetu na rok 2020. Jakie są jego założenia?*

Wójt Gminy: W projekcie budżetu na 2020 rok założyliśmy dochody w wys. 54 026 tys. zł, na co składa się: przewidywany udział z podatku PIT 9 667 tys. zł i CIT 20 tys., z podatków lokalnych 9 737 tys. zł, z subwencji oświatowej 9 542 tys. zł, z subwencji wyrównawczej 2 432 tys. zł., dotacji bieżących 13 934 tys. zł, a pozostałe 8 694 tys. to dochody majątkowe gminy. Wydatki planujemy na poziomie 56 556 tys. zł, z tego największa kwota 16 374 tys. zł przeznaczona jest na oświatę i 13 605 tys. zł na pomoc rodzinie. Przewidujemy też inwestycje, na które przeznaczono 12 081 tys. zł, ale takie wydatki będą możliwe przy uzyskaniu dofinansowania zewnętrznego. Chcę podkreślić, że w tak trudnej sytuacji finansowej gmina i zarazem cały samorząd lokalny nie był od 1990 r., od transformacji.

Mniejsze dochody dla gmin wynikają z polityki rządu m.in. zwolnienia osób do 26 roku życia z podatku PIT, podniesienia kwoty kosztów uzyskania przychodu, a także obniżenia o 1% stawki podatkowej, co przekłada się na niższe wpływy z podatku PIT, a należy pamiętać, że 40% tego podatku stanowi dochód gmin. Ponadto subwencja oświatowa na rok 2020 jest dla nas niższa o 100 tys. zł od subwencji z bieżącego roku, także zmniejszono nam o 400 tys. zł subwencję wyrównawczą. Jednocześnie gmina musi ponieść pełne koszty założonych podwyżek płac dla nauczycieli, koszty wzrostu płacy minimalnej, zmiany sposobu naliczania dodatku stażowego. Poza kosztami płacowymi musieliśmy założyć wzrost wydatków związanych ze zużyciem energii elektrycznej o 48% w stos. do roku bieżącego. Przykładowo w przyszłym roku wzrośnie nam koszt oświetleń ulicznych o 150 tys. zł. W planowanym budżecie musieliśmy mocno ograniczyć inne niż pozapłacowe wydatki, a to spowoduje ograniczenia remontów i zakupów we wszystkich jednostkach gminy. Muszę też nadmienić, że zmieniono sposób liczenia zdolności kredytowej dla gmin, co spowoduje ograniczenie możliwości pozyskiwania kredytu. Tak jak co roku, założenia budżetu na 2020 r. będziemy prezentować na zebraniach wiejskich.

Red: *Rozumiem, że przyszły rok to ograniczenie inwestycji w gminie. A jak wygląda stan wykonania tych zadań w bieżącym roku?*

Wójt Gminy: W dalszym ciągu trwa inwestycja w Słonecznym Parku, a termin jej zakończenia wydłużono do końca kwietnia 2020r. Teraz trwa montaż oświetlenia parkowego, przed wykonawcą dokończenie asfaltowania alejek, montaż ławek, koszy i uporządkowanie całego terenu. Trwa też rozbudowa szkoły w Zakliczynie, termin jej zakończenia przesunięto na koniec I kwartału 2020 r. W październiku uruchomiono przeniesioną do nowego budynku kotłownię, która ogrzewa salę gimnastyczną i nowe pomieszczenia, zakończono prace przy elewacji budynku. Teraz trwają prace wykończeniowe w części z dodatkowymi salami lekcyjnymi i pomieszczeniami administracyjnymi. Wykonaliśmy też bardzo ważne remonty. W październiku wymieniono pokrycie dachu na głównym budynku Szkoły Podstawowej w Sieprawiu za kwotę 112 tys. zł., w listopadzie wymieniono pokrycie dachu budynku Urzędu Gminy za sumę 99 tys. zł.

Red: *Czy trwają jeszcze inwestycje na drogach?*

Wójt Gminy: Przed 1 listopada udało się ukończyć budowę chodnika na ul. Ks. J. Przytockiego wraz z peronem pod przejście na cmentarz „Na Kopanii”, koszt budowy 160 mb chodnika wyniósł 130 tys. zł. Zarząd Dróg Powiatowych

zakończył budowę 650 mb chodnika o szer. 2 m wraz z odwodnieniem przy drodze powiatowej na ul. Górskiej w Sieprawiu. W ramach tej inwestycji w I półroczu przyszłego roku zostanie poszerzona jezdnia i położona nakładka asfaltowa na dł. 1 km. Na ten cel Powiat uzyskał

dofinansowanie w wys. 60% kosztów z programu rządowego. Gmina też współfinansowała inwestycję w kwocie 200 tys. zł.

/Rozm. Wanda Matoga/

Szkoła uczy i nie tylko

Zespół Placówek Oświatowych w Sieprawiu

Uczymy (się) nie tylko w klasie, uczymy (się) nie tylko w szkole...

Dzień Kropki

15 września obchodzimy Międzynarodowy Dzień Kropki. Dzień ten to święto kreatywności, odwagi i wiary we własne umiejętności.

Wszystko zaczęło się w 2003 r, od książki amerykańskiego pisarza i ilustratora Petera H. Reynoldsa pod tytułem "The Dot", która wywołała istne kropkowe szaleństwo na całym świecie.

Każdego roku miliony dzieci bierze udział w licznych aktywnościach, których celem jest odkrywanie talentów i wspieranie kreatywności. Dzieci rozmawiają o swoich mocnych stronach, wspólnie tworzą "kropkowe" dzieła i wzajemnie się inspirują.

W tym roku dzieci z grup zerowych naszej szkoły również wzięły udział w świętowaniu. Poniedziałek 16 września był zakropkowany: dzieci wykonały zakropkowaną foto budkę, wykropkowały piękne jesienne drzewa, stworzyły pracę pt. „Zakropkowany świat”, obejrzały film o Vashti - głównej bohaterce książki „Kropka”, zapoznały i pobawiły się aplikacją QUIVER, która zamieniła nasze prace w obraz 3D.

Wszystkie działania miały na celu rozbudzenie

wiary we własne możliwości oraz kreatywność dzieci, bo każdy z nas jest wyjątkowy! Od małej kropki wszystko się zaczyna, wystarczy uwierzyć w siebie, choć to właśnie ten moment często jest najtrudniejszy... Zapraszamy do obejrzenia zdjęć!

/Ewa Szymańska, Agata Baran, Agnieszka Topa/

Code Week

W dniach 7 - 18 października dzieci z grupy 0b „KREWETKI” brały udział w międzynarodowym wydarzeniu Code Week czyli Europejskim Tygodniu Kodowania.

Code Week to oddolna inicjatywa, w ramach której europejskie państwa „ścigają się” w liczbie zorganizowanych wydarzeń związanych z programowaniem. Akcja została zainicjowana w Europie - w pierwszej edycji w 2014 roku wzięło udział 37 państw, w bieżącym roku już 83, w tym sporo spoza Europy. Inicjatywa dedykowana jest wszystkim, którzy chcą rozpocząć lub kontynuować przygodę z programowaniem. To świetna okazja, by zacząć zabawę z grami logicznymi, prostą grafiką komputerową, czy robotyką. Polska w tym roku zajęła II miejsce

(<https://codeweek.eu/scoreboard?edition=2019>).

Liczymy, że w przyszłym roku będziemy pierwsi!!! Każdy z nas może się do tej akcji przyłączyć - wydarzenie może odbyć się dosłownie wszędzie: w szkole, na świetlicy, w parku, w kawiarni, w domu.... Trzeba jedynie zarejestrować takie wydarzenie na stronie www.events.codeweek.eu.

Krewetki wykonały 10 zadań wykorzystując różnorodne pomoce: ozoboty czyli małe roboty do nauki programowania, specjalne puzzle dedykowane tym robotom, maty do kodowania, tablety.

Zadania były bardzo różnorodne: układaliśmy

instrukcje prostych czynności dnia codziennego, tworzyliśmy muzykę, rysowaliśmy obrazy, tworzyliśmy przedstawienie a nawet... gimnastykowaliśmy się z ozobotami!!! Zapoznaliśmy się także z pojęciem rozszerzonej rzeczywistości oraz spróbaliśmy sił w aplikacji Scratch Junior, którą zresztą gorąco polecamy dzieciom w wieku 4 - 7 lat.

To były bardzo pracowite dwa tygodnie. Udało nam się wykonać wszystkie z zaplanowanych zadań, jesteśmy z siebie bardzo dumni!!!

/Agnieszka Topa/

Euroweek

W dniach 21-25.X.2019, uczniowie klas VI-VIII uczestniczyli w obozie językowym Euroweek. Zajęcia były prowadzone przez wolontariuszy z Meksyku, Peru, Włoch, Kolumbii, Stanów Zjednoczonych oraz Wietnamu.

Każdy dzień rozpoczynał „energizer”, który miał na celu rozbudzić w dzieciach energię, uśmiech i gotowość do pracy na cały dzień. Wszystkie zajęcia były prowadzone w języku angielskim i miały formę warsztatów, których celem było rozwijanie pewności siebie w posługiwaniu się językiem angielskim, kształtowanie umiejętności interpersonalnych oraz pogłębianie świadomości na temat kultury innych narodowości. Uczniowie z dużym zainteresowaniem słuchali o historii, zwyczajach, tradycyjnych strojach, tańcach, szkole oraz życiu dzieci w Meksyku, Indonezji, Kolumbii i we Włoszech. Niezwykle przejmująca była opowieść Laury z Kolumbii na temat bardzo trudnych warunków życia, które tam panują.

Nasi uczniowie podzieleni byli na dwie grupy wiekowe. Dzieci z klas VI wykonały wiele projektów, które zawsze zakończone były prezentacją dla pozostałych uczestników obozu. Wśród tematów, z którymi należało się zmierzyć były: oczekiwania względem obozu, projekt własnej pizzy, idealnej szkoły, superbohatera, wymyślonego zwierzątka, ekologicznego stroju, a także aplikacji ułatwiającej życie osobom niepełnosprawnym, a dzieci wykazały się bardzo dużym zaangażowaniem oraz wyobraźnią w przygotowaniu prac.

Wśród zadań dla uczniów klas VII-VIII było m.in. opracowanie własnego kanału „you tube”, przygotowanie scenek na podstawie filmu pt: „Ocean's 11”, stworzenie projektu przedmiotu będącego przykładem postawy proeko-

logicznej. Brali oni także udział w debacie. Ich wypowiedzi na podany temat były oceniane zarówno pod względem językowym jak również wartości argumentów, których używali. Uczniowie zmierzli się także z zadaniem uwrażliwiającym ich na potrzeby drugiego człowieka, w którym mogli przekonać się jak ważna jest pomoc drugiej osoby, gdy jest się np. niewidomy.

Bardzo ważnym zadaniem, które miało na celu pomóc uczniom pokonać barierę językową, było spotkanie z wszystkimi wolontariuszami, których otwartość, uśmiech i energia sprawiały, że dzieci z dużą radością podejmowały rozmowę. Dla wielu dzieci był to pierwszy bezpośredni kontakt z obcokrajowcem.

Dzieci wzięły też udział w wieczorze kulturowym, w ramach którego miały zaprezentować wylosowany przez ich grupę kraj. Jeden z wolontariuszy powiedział, że sposób wykonania przez uczniów właśnie tego zadania wywarł na nim największe wrażenie.

Cały obóz zakończyło przedstawienie podsumowujące Euroweek pt: „Mission impossible”

Różnorodność zadań i zaangażowanie wolontariuszy sprawiały, że pomimo zajęć trwających od 9:45 do 20:30, dzieci zawsze z radością i pełną gotowością w nich uczestniczyły.

Cieszymy się, że kolejny raz spędziliśmy niezapomniane chwile na obozie językowym Euroweek, których wartości dla uczących się języka angielskiego nie można przecenić.

/Barbara Matoga/

Gość Specjalny w ZPO Siepraw

Dzięki współpracy ze szkołą językową McGregor, 21 listopada 2019, uczniowie klas VII wzięli udział w lekcji języka angielskiego, prowadzonej przez nauczyciela z Irlandii - Barrie Sinclair. Celem zajęć było rozwijanie wśród uczniów motywacji do nauki języka, pomoc w pokonywaniu nieśmiałości przed rozmawianiem z obcokrajowcami oraz wzmacnianie wiary we własne możliwości. Dzieci uczestniczyły w wielu formach aktywności, których wspólną cechą była metoda „nauka przez zabawę”. Lekcja z Barrie Sinclair była dla naszych uczniów kolejnym etapem serii spotkań z osobami z różnych części świata, z którymi mogą porozumiewać się w języku angielskim. Mamy nadzieję, że właśnie taka forma zajęć jest doskonałym sposobem na pokazanie im jak ważne jest uczenie się języków obcych.

/Barbara Matoga/

Tydzień z książką i misiem

W ostatnim tygodniu listopada w Szkole Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki w Sieprawiu odbywa się „Tydzień z książką i pluszowym misiem”. Jego mottem jest wierszyk Kornela Makuszyńskiego *Sto razy już mówiłem, gadałem bez końca i wciąż będę wszystkim smutnym przypominał, że dom, w którym jest książka, jest przybytkiem słońca.*

A dom, w którym jej nie ma, to mroczny kryminal.

Na każdy dzień tygodnia przewidziano różne imprezy czytelnicze, zawody, konkursy, zabawy, kiermasze i inne atrakcje.

W poniedziałek 25 listopada odbyło się pasowanie uczniów klas pierwszych na czytelników. Program artystyczny przygotowała klasa 6b pod kierownictwem p. Iwony Matogi. Następnie odbyło się pasowanie na czytelnika dokonane przez p. dyr. Elżbietę Leśniak, która

wielką zakładką awansowała pierwszaków na czytelników. Każdy z pasowanych uczniów otrzymał książeczkę, a ich rodzice broszurkę o korzyściach płynących z czytania. Prezentacja planszowa na ten temat dla wszystkich rodziców została wywieszona w holu szkoły w ubiegłym tygodniu, w którym odbywały się zebrania z rodzicami uczniów poszczególnych klas. Zaznaczyć należy, że cały poniedziałkowy dzień upłynął uczniom na świętowaniu Międzynarodowego Dnia Pluszowego Misia. Dzieci mogły w tym dniu przynieść do szkoły swoje ukochane maskotki i pokazać im klasę, szkołę, zapoznać z koleżankami i kolegami.

Jednocześnie w bibliotece szkolnej przygotowano wystawę książeczek o misiach pod hasłem „*MISIE NASZE MISIE*” oraz wystawę konkursową prac uczniów klas 0-3 pod tytułem „*Moja ulubiona postać z książki*”.

We wtorek 26 listopada uczniowie klas piątych i szóstych wzięli udział w zabawach książkowych polegających na rozwiązywaniu zagadek, rebusów i krzyżówek dotyczących książek.

W szkole trwa równocześnie kiermasz niezwykle oryginalnych zakładek wykonanych różną techniką i z różnych materiałów.

W środę do rywalizacji przystępują czwartoklasiści, którzy uczestniczą w *Baśniowej olimpiadzie* - zawodach sportowych połączonych z testami ze znajomości klasy- cnych baśni.

Kolejny dzień to rozwiązanie konkursu fotograficz-

nego organizowanego przez p. Małgorzatę Bzowską. Jego temat to: *Kompozycja z książką i misiem*. Wyjątkowe i pomysłowe prace, które wpłynęły na konkurs zdołały korytarz na pierwszym piętrze i są naprawdę niezwykle.

Dla wszystkich chętnych uczniów, którzy chcą sprawdzić swoją pamięć i znajomość bajek i baśni przewidziano minikonkurs *Pomieszenie z poplątaniem*. Polega on na uporządkowaniu tytułów znanych utworów literackich.

Na zakończenie tygodnia czeka wszystkich wielka akcja otwarcia strefy ciszy w szkole. Wydarzeniem tym planujemy rozpocząć walkę z hałasem na korytarzach i w holach naszej szkoły (zwłaszcza na przerwach). Prezentacje na temat znaczenia ciszy oraz szkodliwości hałasu będą wstępem do uruchomienia tej strefy na korytarzu przed wejściem do biblioteki szkolnej.

Piątek to również *Dzień przebierańców*. Każdy może w tym dniu przebrać się za wybraną postać z książki. Również wtedy - na zakończenie *Tygodnia z książką i pluszowym misiem* - odbędzie się sesja fotograficzna naszych ukochanych misiów w nowootwartej strefie ciszy.

Mamy nadzieję, że realizacją projektu przyczynimy się do rozwoju czytelnictwa w szkole i docenieniu roli książki w procesie nauczania.

/Barbara Góralczyk/

Z życia ZPO w Zakliczynie

„Janie Pawle II - Pamiętamy”

Z okazji 41 rocznicy wyboru Ojca Świętego Jana Pawła II na Stolicę Piotrową uczniowie klas I-III z wychowawczyniami zorganizowali pamiątkową wystawę. Ekspozycję tworzyły: książki, albumy, zdjęcia, widokówki, plakaty, rysunki, medale, czasopisma i gazety z 2002- 2005 roku oraz unikatowe monety upamiętniające lata pontyfikatu Ojca Świętego. W czasie trwania wystawy odbył się okolicznościowy apel, w czasie którego cała społeczność uczniowska zaśpiewała ulubioną pieśń Jana Pawła II- „*Barke*”. Uwieńczeniem wystawy były wykonane przez uczniów klasy III i IIa prace plastyczne pt. „*Jan Paweł II - przyjaciel dzieci*”. Wystawa cieszyła się zainteresowaniem zarówno dzieci jak i rodziców. Zgromadzone tak licznie pamiątki świadczą o tym, że mimo upływu czasu Ojciec Święty żyje w naszej pamięci i w naszych sercach. Zadaniem zaś nas, dorosłych jest przypominać i przekazywać słowo, które głosił. Młode pokolenie bowiem, potrzebuje tak bardzo wzorów takich jak życie Ojca Świętego Jana Pawła II.

„Człowiek jest wielki nie przez to, co posiada, lecz przez to, kim jest; nie przez to, co ma, lecz przez to, czym dzieli się z innymi”

/Bożena Krawczyk, Edyta Muniak/

„Jak pokazać, że jestem patriotą?”

13 listopada 2019r. uczniowie klas I - III uczestniczyli w lekcji muzealnej, przygotowanej przez Muzeum Niepodległości w Myślenicach. Zajęcia połączone były ze zwiedzaniem zbiorów muzealnych związanych z historią Ziemi Myślenickiej. Ogromne zainteresowanie dzieci wzbudził pojazd wojskowy, urządzenie do odmierzania czasu, opowieści o Krakowiakach i Góralach Myślenickich, a także ciekawostka z dziedziny archeologii- wykopaliska z terenu myślenickiego Zamczyska. W czasie warsztatów o niepodległej Polsce uczniowie poznali historię barw narodowych, postać Józefa Piłsudskiego, zdobyli wiedzę na temat Legionów Polskich we Włoszech oraz wykonali piękne kotyliony.

Lekcję historii urozmaicił bardzo ciekawy pokaz multimedialny. Zajęcia muzealne dostarczyły dzieciom wyjątkowych wrażeń i przeżyć. Okazały się też wspaniałym uzupełnieniem szkolnych treści nauczania.

/Bożena Krawczyk, Edyta Muniak/

Z życia Szkoły Podstawowej im. Św. Brata Alberta w Czechówce

„Z książką na start!”

W związku z zainaugurowaną przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego kampanią Instytutu Książki "Mała Książka - Wielki Człowiek" tenże Instytut przygotował dla uczniów klas pierwszych bezpłatną wyprawkę

czytelniczą.

W ramach projektu uczniowie klasy pierwszej otrzymali dwie książki- "Pierwsze czytanki dla..." oraz broszurę informacyjną dla rodziców podkreślającą rolę czytania w życiu dziecka.

/Monika Horecka/

Europejski Dzień Języków

18 października w naszej szkole odbyły się obchody Europejskiego Dnia Języków. W tegorocznym święcie wzięli udział uczniowie klas IV-VIII. Wszyscy zgromadzeni otrzymali karty pracy dotyczące dwóch miast - Berlina i Londynu. Następnie uczestniczyli w prelekcji dwóch filmów, na podstawie których należało udzielić odpowiedzi do zadanych na kartach pracy pytań. Karty zostały zebrane i dokonano spośród nich losowania. Uczniowie, którzy udzielili poprawnej odpowiedzi, uzyskali ocenę bardzo dobrą z przedmiotu oraz drobny upominek. Pozostali, którzy poradzili sobie z zadaniami otrzymali plusiki lub pieczątki z przedmiotu.

/Justyna Ślusarczyk/

„Szkoła pamięta”

25 października 2019 r. uczniowie klasy 7 naszej szkoły z przedstawicielami samorządu uczniowskiego wraz z 2 opiekunami wzięli udział w akcji Ministerstwa Edukacji Narodowej „Szkoła pamięta”. Odwiedzili parafialny cmentarz, na którym zapalili znicz oraz pomodlili się za śp. Konstantego Oramusa, który zginął w obozie zagłady w Oświęcimiu. Następnie przeszli pod tablicę upamiętniającą ofiary hitlerizmu i komunizmu parafii Zakliczyn. Również tam zapalili znicz, pomodlili się za tych, którzy zginęli w obronie ojczyzny.

/Łukasz Jedynak/

Jubileuszowy Rok Matematyki

W uznaniu zasług i osiągnięć polskich matematyków okresu międzywojennego, Senat RP ustanowił rok 2019 rokiem matematyki. Szkoła Podstawowa w Czechówce włączyła się w obchody Jubileuszowego Roku Matematyki poprzez szereg wydarzeń.

Oprócz udziału w cyklicznych konkursach takich jak Międzynarodowy Konkurs Matematyczny „Kangur” oraz Małopolski Konkurs Matematyczny, szkoła uczestniczyła kolejny raz w Światowym Dniu Tabliczki Mnożenia. Jest to wydarzenie, które ma na celu motywowanie do utrwalania tabliczki mnożenia i od kilku lat wzbudza duże emocje. Wytypowani w drodze eliminacji uczniowie stają się w tym dniu egzaminatorami i odpytują tabliczki mnożenia nie tylko uczniów ale także dorosłych - nauczycieli i rodziców.

Dla szczególnego przybliżenia uczniom sylwetek wybitnych polskich matematyków, zorganizowano szkolny konkurs plastyczny pt.: „Wielcy Polscy Matematycy”. Zadanie konkursowe polegało na wykonaniu pracy graficznie - tekstowej na jeden z wybranych tematów:

1. Trzej poznańscy matematycy Marian Rejewski, Jerzy Różycki i Henryk Zygalski, którzy złamali kod niemieckiej maszyny szyfrującej Enigma.

2. Stefan Banach - współtwórca Lwowskiej Szkoły Matematycznej, która zasłynęła m.in. stworzeniem analizy funkcjonalnej.

3. Karol Borsuk, uważany za współtwórcę topologii geometrycznej (autor gry „Superfarmer”).

4. Wacław Sierpiński i jego „dywan”.

Uczniowie wykonali ciekawe plakaty i komiksy, z których utworzono pokonkursową wystawę stanowiącą dopełnienie obchodów Święta Niepodległości.

Najważniejszym wydarzeniem obchodów Jubileuszowego Roku Matematyki było zorganizowanie gminnego konkursu „Kodołamacze” objętego patronatem Wójta Gminy Siepraw. Konkurs miał na celu popularyzację wiedzy na temat dokonań polskich matematyków kryptologów z okresu międzywojennego: wspomnianych wyżej matematyków, którzy złamali kod Enigmy oraz porucznika Jana Kowalewskiego, który złamał sowieckie szyfry w wojnie z bolszewikami. Zadania konkursowe polegały na zapoznaniu się z różnymi rodzajami szyfrowania i odszyfrowaniu, bądź zaszyfrowaniu tekstów dotyczących polskiej kryptologii. W konkursie wzięło udział po 5 przedstawicieli z każdej szkoły gminy Siepraw. Organizatorami były nauczycielki matematyki: Anna Radzik, Ewa Rozwadowska i Bożena Głęb oraz Dyrektor Szkoły Podstawowej w Czechówce Stanisława Kasprzycka. Dzięki gościnności GOKiS, konkurs przeprowadzono w Sali Konferencyjnej w Sieprawiu.

Lista laureatów konkursu:

1. Joanna Matys ZPO Zakliczyn (Laureat I stopnia)
2. Karina Panuś ZPO Zakliczyn (Laureat I stopnia)
3. Bartosz Wylęgała SPCzechówka (Laureat I stopnia)
4. Anna Rozkrut SP Łyczanka (Laureat II stopnia)
5. Kamil Szwarc SP Czechówka (Laureat II stopnia)
6. Karol Jankosz SP Siepraw (Laureat II stopnia)
7. Katarzyna Strzebak SP Siepraw (Laureat II stopnia)
8. Wiktoria Woś SP Łyczanka (Laureat II stopnia)

Na koniec warto przytoczyć słowa innego wybitnego polskiego matematyka Hugo Steinhausa: „*Kraj bez matematyki nie wytrzyma współzawodnictwa z tymi, którzy uprawiają matematykę*”. Pamiętajmy, że rozwój wielu nauk jest uzależniony od poziomu umiejętności matematycznych. Warto o niego dbać od najmłodszych lat. Nie bójmy się tej pięknej dziedziny nauki opartej na prawdzie. W matematyce nie ma miejsca na fałsz.

/Anna Radzik/

Projekt „Piękna Nasza Polska Cała”

W ubiegłym roku szkolnym Przedszkole przy Szkole Podstawowej w Czechówce przystąpiło do ogólnopolskiego projektu pt. „Piękna Nasza Polska Cała”, który był odpowiedzią na wyjątkowe święto Polaków - 100 rocznicę odzyskania niepodległości. Temat jakże ważny i poważny - jednak powinien być zrozumiały także dla najmłodszych odbiorców. Celem projektu było kształtowanie postaw patriotycznych u najmłodszych, uwrażliwianie na piękno, folklor i tradycje Polski, jak również kształtowanie tożsamości narodowej dzieci. Wiek przedszkolny to właściwy czas na rozbudzenie w dziecku świadomości kim jest i skąd pochodzi.

Wszystkie przedszkolaki bardzo chętnie brały udział w projekcie chłonąc wiedzę oraz biorąc udział w różnych warsztatach przygotowywanych przez wychowawców. Każde zrealizowane zadanie było dokumentowane przez wychowawców grup przedszkolnych w postaci zdjęć, filmów, notatek, a później publikowane na oficjalnej stronie bliżej przedszkola.

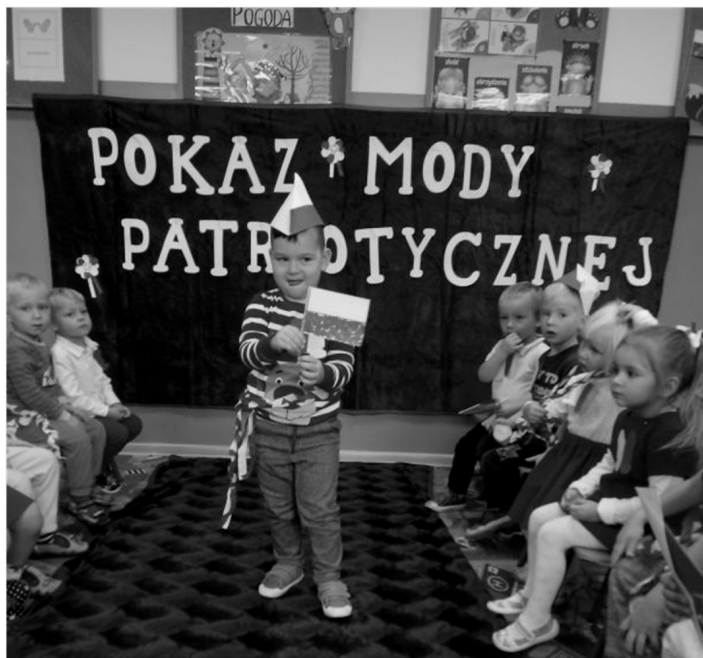
W odpowiedzi na zrealizowane zadania z projektu nasza

szkoła otrzymała od Pana Prezydenta Andrzeja Dudy list z podziękowaniem, który został odczytany na uroczystej akademii 11 listopada tego roku.

Zadania, które zostały zrealizowane przez wychowawców (mgr Iwonę Matogę, mgr Annę Kowalczyk, mgr Katarzynę Żądło, mgr Liliannę Suder) oraz dzieci z oddziałów przedszkolnych w roku szkolnym 2018/2019 to:

- zorganizowanie kącika "Piękna Nasza Polska cała"
- praca plastyczna grupowa "Strój ludowy naszego regionu"
- zabawa ludowa "Zróbmy kółka dwa"
- według przepisu babci i dziadka "Świąteczne pierniczki"
- "Piękna nasza Polska cała"- wysłanie pocztówki swojej miejscowości
- napisz kartkę bohaterom
- "Dzień mody patriotycznej"
- "Drzewo pamięci"
- nauka, osłuchanie i zaśpiewanie hymnu Polski - Mazurka Dąbrowskiego - wspólnie odśpiewany przez dzieci i nauczycieli na uroczystej akademii z okazji 11 listopada
- nauka tańca ludowego - "Dwóm tańczyć się zachciało"
- nauka wiersza o tematyce patriotycznej- "Kto Ty jesteś, Polak mały"

/Katarzyna Żądło/

Gminny Konkurs Plastyczny

4 listopada 2019r. wyłoniono zwycięzców Gminnego Konkursu Plastycznego pt. „Jesień inspirowana wierszem Marii Konopnickiej *Jesień*” zorganizowanego przez Szkołę Podstawową w Czechówce. Celem konkursu było kształtowanie wrażliwości odbioru utworów literackich, rozbudzanie kreatywności i twórczej inwencji dziecka, rozwijanie indywidualnych zdolności plastycznych, budzenie zainteresowania różnymi technikami plastycznymi. Wybór był trudny ze względu na bardzo wysoki poziom wykonanych prac.

Nagrodzono uczestników w następujących grupach wiekowych:

Dzieci 3-letnie:

I miejsce: Aleksander Grabowski

II miejsce: Helena Listwan, Nikodem Żądło

III miejsce: Mikołaj Górniewicz

Dzieci 4-letnie:

I miejsce: Magdalena Burkat

II miejsce: Irmina Turcza

III miejsce: Magdalena Gach

Dzieci 5-letnie:

I miejsce: Małgorzata Feliks

II miejsce: Mateusz Baran

III miejsce: Kacper Chlebda

Wyróżnienie: Alan Nowak

Dzieci 6-letnie:

I miejsce: Maja Kiszka

II miejsce: Aleksandra Sikora, Martyna Skoczylas

III miejsce: Emilia Bidzińska

Zwycięzcy konkursu otrzymali dyplomy oraz atrakcyjne nagrody. Pozostali uczestnicy pamiątkowe dyplomy. Serdecznie gratulujemy !

/Anna Tondera, Anna Kowalczyk/

Z życia Szkoły Podstawowej w Łyczance

Mali Artyści w Szkole Podstawowej w Łyczance

Wyrzewując się w promieniach słońca Polskiej Złotej Jesieni, zaczęliśmy oczekiwać deszczu i zorganizowaliśmy konkurs plastyczny pt. „Parasol na jesienną słotę”. Konkurs przeznaczony był dla najmłodszych uczniów szkół podstawowych w gminie Siepraw. Organizatorami imprezy były nauczycielki: Joanna Gwóźdź i Magdalena Braś. Plastyczne zmagania obserwowali zaproszeni Goście: wójt naszej gminy - Tadeusz Pitala, dyrektor szkoły Anna Smyczek, Natalia Postrzech, Konrad Sołtys oraz Janina Przęczek i Henryka Zawadzka. Mali artyści, pełni entuzjazmu i zapału wykazali się swoim talentem, pomysłowością i kreatywnością. Spełniając wymagania regulaminu, jesiennie parasole budziły podziw wśród jurorów. Wybór najlepszych prac był bardzo trudny! Po

burzliwej i obiektywnej naradzie wybrano zwycięzców :

Klasy 0:

I miejsce-Maja Kiszka- SP Czechówka

II miejsce-Zofia Szklarz- SP Siepraw

III miejsce-Amelia Mucha- SP Łyczanka

Klasy I:

I miejsce-Blanka Panek -SP Czechówka

II miejsce-Karolina Łętocha -SP Siepraw

III miejsce-Lena Kwinta- SP Zakliczyn

Klasy II:

I miejsce-Julia Murzyn- SP Zakliczyn

II miejsce-Bartłomiej Andryka- SP Siepraw

III miejsce-Lena Chowaniak- SP Łyczanka

Klasy III:

I miejsce-Wiktoria Szczepanek- SP Siepraw

II miejsce-Dorota Trojańska- SP Czechówka

III miejsce-Dawid Gadocha- SP Łyczanka

Wszystkim zwycięzcom gratulujemy!

/Joanna Gwóźdź/

Gminny Ośrodek Kultury i Sportu wczoraj i dziś

XIV Warsztaty Gospel w Sieprawiu

Już dziś zapraszamy Was na XIV Warsztaty Gospel w Sieprawiu!

Tegoroczna edycja odbędzie się 24-26 stycznia 2020r. Rejestracja na wydarzenie dostępna na stronie:

Www.sieprawgospel.com. Koszt udziału w Warsztatach wynosi 90zł.

Instruktorami XIV edycji Warsztatów będą: Tula Lynch, Ruth Waldron oraz Jimmy Mulovhedzi

Kim są nasi instruktorzy?

Tula Lynch - kto bywał na Warsztatach Gospel w Sieprawiu ten dobrze ją pamięta. Wulkan pozytywnych emocji i cudownych dźwięków na cześć Pana. Tula jest wokalistką, kompozytorką i dyrygentką pochodzącą z północnego Londynu. Po raz pierwszy odkryła swoją pasję do śpiewu w chórze dziecięcym rodzinnego kościoła, The People's Christian Fellowship, w wieku zaledwie 3 lat. Od tego czasu przez wiele lat dopracowywała swój warsztat, ćwicząc pod okiem wielu nauczycieli i dyrygentów, aby później wykorzystać swój wszechstronny styl wokalny na koncertach na żywo i w nagraniach, zarówno jako główna wokalistka, jak i w chórkach. Otworzyło jej to drzwi do wielu różnych chórów i zespołów gospel, w tym zespołu uwielbieniowego I=Change, gospelowo-soulowego V9 Collective oraz The PCF Choir, gdzie mogła dalej rozwijać i wyrażać swoją miłość do muzyki. Miała również okazję śpiewać i uczyć muzyki gospel w Londynie i okolicach oraz w różnych częściach Europy, w tym w Danii, Polsce oraz Czechach, szerząc Bożą miłość, nadzieję i osobiste zaangażowanie w uwielbienie.

Ruth Waldron śpiewa również od 3 roku życia. Swoją karierę zaczynała w chórze People's Christian Fellowship. Umiejętności wokalne-muzyczne pogłębiała dzięki współpracy z czołowymi artystami gospel, takimi jak wybitny, wielokrotnie nagradzany solista David Daniel, a także poprzez działalność w zawodowych chórach gospel. Wystąpiła jako wokalistka w nagraniach płytowych wielu artystów i zespołów. Prowadzi warsztaty w wielu krajach m.in w Danii, Szwajcarii, Niemczech, USA, Włoszech, Holandii, Szwecji Irlandii oraz w Polsce.

Jimmy Mulovhedzi - dyrygent, znakomity aranżer, stworzył aranżacje muzyczne do zwiastuna filmu „Winnie Mandela”, piosenki „Bleed for Love” w wykonaniu Jennifer Hudson, a także do piosenki U2 „Where the Streets Have No Name”, która przyniosła mu Nagrodę Emmy. Jimmy Mulovhedzi prowadzi i dyryguje chórem Soweto Gospel Choir - trzykrotnym zdobywcą Nagrody Grammy, prowadzonym wcześniej przez jego zmarłego ojca, Davida Mulovhedziego. Dyrygował także chórem o światowej sławie - Memeza Africa Choir. Od kiedy chór ten przekształcił się w Soweto Gospel Choir, Jimmy stara się promować i rozwijać wizję swego ojca - wizję wspólnej muzyki i tańca w niepowtarzalnej mieszance stylów.

Zachęcamy do śledzenia facebooka Warsztatów, gdzie na bieżąco publikowane są wszystkie informacje na temat wydarzenia: www.facebook.com/sieprawgospel/.

/GOKiS/

XIV WARSZTATY
24-26 STYCZNIA 2020

GOKiS zaprasza w styczniu 2020r.

- 5 stycznia (niedziela) - godz. 14.30 sala konferencyjna w Sieprawiu Dzień Seniora w Sieprawiu
- 5 stycznia (niedziela) - godz. 17.00 Nowy Kościół w Sieprawiu koncert kolęd w wykonaniu Joanny Stoch i Adama Szlachty, koncert charytatywny na rehabilitację Weroniki Góry
- 11 stycznia (sobota) -godz. 15.30 Koncert Kolęd w Szkole Podstawowej w Zakliczynie połączony z akcją charytatywną „Pomaluj świat dla Karolinki”
- 12 stycznia (niedziela) -godz. 15.00 strażnica w Czechówce, Dzień Seniora w Czechówce
- 12 stycznia (niedziela) - godz. 17.00 Finał Konkursu Szopek Tradycyjnych i Krakowskich w Starym Kościele

- w Sieprawiu, podczas finału wystąpi z Koncertem Orkiestra Dęta Sieprawianka
- 19 stycznia (niedziela) - Koncert Chóru Dziecięcego ze Szkoły Podstawowej w Sieprawiu oraz Zespołu Instrumentalnego GOKiS w Sanktuarium bł. Anieli Salawy w Sieprawiu
- 24 - 26 stycznia - XIV Warsztaty Gospel - niedziela godz. 17.30 Koncert Finałowy na Hali Sportowo-Widowskiej

/GOKiS/

Z życia Stowarzyszeń

Kolejny spektakl Grupy Teatralnej „Płomienie Kultury” w Łyczance

Grupa Teatralna „Płomienie Kultury” z Łyczanki przygotowała szóste już przedstawienie charytatywne. Tym razem była to baśń braci Grimm pt. „Rumpelstiltskin”. Jak co roku honorowy patronat nad tym przedsięwzięciem objęli ksiądz prałat Piotr Kluska - proboszcz parafii Siepraw oraz Pan Tadeusz Pitala - wójt Gminy Siepraw. Spektakl został zrealizowany dzięki projektowi grantowemu „Działaj Lokalnie” Polsko - Amerykańskiej Fundacji Wolności prowadzonej przez Fundację ARTAS oddział w Myślenicach. Partnerem dla tych działań jest OSP w Łyczance, która otrzymała środki na dofinansowanie jego realizacji. Aktorzy wystąpili dwukrotnie: w sobotę i niedzielę (23 i 24 listopada). Pierwszego dnia zbierano środki na leczenie Artura, mieszkańca Łyczanki, a następnego na wyposażenie sali językowej w Szkole Podstawowej w Łyczance. W obydwu spektaklach publiczność wypełniła salę do ostatnich miejsc. Szacuje się, że przedstawienia obejrzało w sumie około 600 widzów.

Scenariusz na podstawie filmu o tym samym tytule napisał Józef Rozwadowski, a spektakl wyreżyserowała Ewa Rozwadowska. Stosunkowo mało znana opowieść przedstawia historię dziewczyny, która pomimo dobrych intencji wpada w prawdziwe tarapaty. Sprawcą jej kłopotów staje się przebiegły karzeł o imieniu Rumpelstiltskin. W końcu jednak zło zostaje zwyciężone przez dobro.

Aktorzy rozbawili nie tylko dzieci, ale i dorosłych. Ich umiejętności oraz zaangażowanie pozwoliły przenieść widzów do świata baśni. Uwagę zwracał ogrom pracy potrzebny do wzniesienia imponującej scenografii. Jej budowa zajęła prawie tydzień, wymagała zaangażowania wielu osób. Fabuła widowiska zmuszała do stworzenia zamku z wieżą, komnaty królewskiej, piekarni, młyna i lasu z szałasem dla Rumpelstiltskina. A wszystko to z dbałością o szczegóły takie jak: rekwizyty, oświetlenie i podkłady muzyczne, stwarzające magiczny nastrój. Próby do spektaklu trwały od września w strażnicy OSP i w Szkole Podstawowej w Łyczance. Obejmowały nie tylko szlifowanie gry aktorskiej, ale także ćwiczenie tańca pod okiem pani Alicji Ożóg.

Na sukces tak efektownego przedsięwzięcia pracował zespół ok. pięćdziesięciu osób, nie tylko aktorów,

ale i tych, którzy w różny sposób wspierali realizatorów. Tegoroczną nowością było włączenie się do akcji pani Dyrektor, która zorganizowała sprzedaż okolicznościowych breloczków oraz rodziców sprzedających pyszne domowe wypieki. Teatr stał się w ten sposób narzędziem do łączenia pokoleń, środowisk i wspólnym zajęciem dla całych rodzin. Pasja ta święci tryumfy, a wartością dodaną jest wymierna pomoc dla chorego Artura i wszystkich dzieci, które w przyszłości będą korzystały z pracowni.

Dla tych, którzy przegapili to widowisko, zdradzimy, że spektakl zobaczymy jeszcze nie raz - w wersji filmowej na stronach internetowych. Będzie to efekt warsztatów w zakresie sztuki filmowania i montażu, przeprowadzonych przez Łukasza Korzeniowskiego w trakcie realizacji tego samego projektu „Działaj Lokalnie 2019”.

W przedstawieniu wystąpili: Wioletta Rozkrut w tytułowej roli Rumpelstiltskina, Magdalena Budzeń - Eliza, Leszek Molus- Książę Maurycy, Jan Radzik - Młynarz, Józef Rozwadowski - Król, Ewa Rozwadowska - Piekarczowa Nina, Kamil Krzysztofek - Henio.

W pozostałych rolach: Mirosław Proszkowiec, Renata i Wojciech Świdowscy, Elżbieta i Robert Grzybek, Agata Zawadzka, Sabina Krzysztofek, Edward Iwanów, Michał Pręcerek, Grażyna Chlebda, Aleksandra Siatka, Bartłomiej Świdowski, Krystian Firek, Michał Gołąb, Zuzia Budzeń, Wiktoria Szczurek, Wiktoria Budzeń, Agnieszka Pietrzyk, Zuzanna Jędrzejowska, Paulina Gubała, Łucja Durak, Amelia Czerwień, Marysia Baran, Lena Rozkrut, Oliwia Pietruszka, Filip Wilk, Adam Kołaczek, Maciej Tarko, Bartłomiej Molus, Maciej Jania, Filip Zawadzki, Brajan Firek, Weronika Kuc.

Nad akustyką, oprawą muzyczną i światłem w czasie występu czuwali Aleksander Suder, Maciej Kulig oraz Karol Grzybek.

/Ewa i Józef Rozwadowscy/

Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Sieprawskiej - Kwesta 2019

1 listopada 2019 roku już po raz kolejny członkowie Stowarzyszenia Przyjaciół Ziemi Sieprawskiej wraz z uczniami i Nauczycielami z tutejszej Szkoły Podstawowej przy wsparciu Parafii, zbierali datki na cmentarzu w Sieprawiu. Podobne zbiórki w poprzednich latach pozwoliły na odnowienie wielu niszczących pomników, o czym Mieszkańcy mogli się szczegółowo dowiedzieć na wystawie zorganizowanej z okazji 20-lecia istnienia stowarzyszenia. Wielka pomoc, którą w tym roku otrzymaliśmy od wrzucających do puszek, pozwoliła zbierać niebagatelną kwotę 6 256,21 zł, którą przeznaczymy na odnowę naruszonych zębem czasu nagrobków. Wolontariat młodych ludzi przekłada się więc na widoczne efekty w postaci odnowionych pomników, a także do

wzmocnienia ich więzi z naszą małą ojczyzną. Wybór kolejnego obiektu do renowacji nastąpi w okresie zimowym, natomiast sama renowacja odbędzie się na wiosnę. Składamy wszystkim wielkie podziękowania za wsparcie naszej inicjatywy, za życzliwość i zainteresowanie, a młodym wolontariuszom i ich Wychowawcom, którzy również kwestowali przekazujemy serdeczne wyrazy uznania.

/Piotr Nowak
Przewodniczący Stowarzyszenia
Przyjaciół Ziemi Sieprawskiej/

IX Zakliczyńska Kwesta - podsumowanie

Kwota zebrana w tym roku, w dwudniowej kweście okazała się rekordowa licząc od początku naszej akcji. Po podliczeniu zawartości naszych puszek okazało się, że znalazło się w nich 10.241,62 PLN i 6 Euro. Jest to suma o ponad 2 tysiące złotych większa niż rok temu. Pozwoli ona na renowację przynajmniej 2 nagrobków na cmentarzu parafialnym, a po ocenie kosztów ich odnowy, być może 1 pomnika na dawnym cmentarzu „na Podlesiu”. W dotychczas 9 przeprowadzonych kwestach, wsparcie na rzecz ratowania starych, zniszczonych, zabytkowych nagrobków zamyka się kwotą: 65.296,43 PLN i 139,04 Euro (16 pomników zostało gruntownie odnowionych ze środków zebranych w ubiegłych latach). W ostatniej kweście wzięło udział ponad 50 osób, byli to nasi Parafianie i nie tylko. Dorosłych wolontariuszy zanotowałem 20, 28 to kandydatki do Sakramentu Bierzmowania (w tym Marcelinę i Patrycję, które kwestowały 2 razy), 2 dziewczyny (Kingę i Patrycję), które złożyły deklarację kwestowania w zeszłym roku -

kwestowały przez 2 dni (dziękuję za dotrzymanie danego słowa!). Najmłodszymi kwestarzami w tym roku była 5 letnia Karolinka i 6 letni Szymuś (z Krakowa, po raz drugi). Kończąc to krótkie podsumowanie pragnę podziękować przede wszystkim darczyńcom, którzy znaleźli drogę do naszych puszek, wrzucając do nich hojne datki. To dzięki nim udało się zebrać tak znaczną sumę pieniędzy. Dziękuję członkom: Rady Parafialnej, Stowarzyszenia Zakliczyn na Dzisiaj i na Jutro, Stowarzyszenia Inicjatyw Obywatelskich z Czechówki oraz wszystkim Wolontariuszom, którzy wspierają naszą akcję od początku jej powstania, czyli od 2010 r. Nie może zabraknąć podziękowań dla Pani Justyny, która od początku kwest jest osobą, która pomaga przy druku okolicznościowych plakatów informujących o corocznie

organizowanej kweście. Na końcu, ważne i jakże potrzebne podziękowania dla ks. Proboszcza Józefa Stopki za coroczny patronat nad kwestą oraz dla ks. Damiana Zajęca za mobilizację młodzieży do uczestniczenia w tej naszej wspólnej akcji.

Już teraz zapraszam za rok do wspólnego kwestowania.

/Koordynator kwesty Wiesław Świech/

Stowarzyszenie „Pomagajmy Razem w Gminie Siepraw”

Inicjatywa założenia stowarzyszenia działającego na rzecz najbardziej potrzebujących obywateli naszej "Małej Ojczyzny" powstała i dojrzewała w głowach pomysłodawców od kilku miesięcy. Dziesiątki rozmów i konsultacji z działaczami podobnych organizacji działających w innych miejscowościach oraz wsłuchiwanie się w głosy mieszkańców na temat takiej działalności, zachęciły inicjatorów do założenia Stowarzyszenia „Pomagajmy Razem w Gminie Siepraw”.

28 marca 2019 roku na spotkaniu założycielskim podjęto decyzję o zainicjowaniu nowego ruchu społecznego w Gminie Siepraw. Członkowie stowarzyszenia wybrali wówczas władze stowarzyszenia oraz wskazali główne kierunki zainteresowania oraz planowanych działań. Uzgodniono, że stowarzyszenie będzie chciało docierać do osób potrzebujących, by w jak najszerszej formie pomagać i wspierać mieszkańców na różnych płaszczyznach. Celem stowarzyszenia jest przede wszystkim próba wsparcia indywidualnych osób, ale również działalność w kampaniach społecznych. Dlatego na premierową akcję organizowaną przez "Pomagajmy Razem w Gminie Siepraw" wybrano kurs pierwszej pomocy dla dzieci i ich rodziców. Akcja zakończyła się dużym sukcesem, dzięki czemu każdy uczestnik szkolenia zdobył odpowiednią wiedzę, która pozwoli mu prawidłowo zachować się w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia.

Kolejne akcje planowane przez Stowarzyszenie będą wiązać się ze wspieraniem wydarzeń charytatywnych odbywających się w gminie Siepraw. Plany zakładają również wzmoczenie aktywności w okresie świątecznym,

kiedy osoby samotne i opuszczone najbardziej potrzebują wsparcia i bliskości.

Stowarzyszenie swoje akcje organizuje z budżetu własnego oraz z darowizn. Już teraz może pochwalić się regularnym wsparciem i stałą współpracą z kilkunastoma osobami prywatnymi oraz podmiotami gospodarczymi z gminy Siepraw.

Zarząd stowarzyszenia zwraca się z prośbą do wszystkich mieszkańców, którzy chcą zaangażować się w działalność charytatywną o kontakt. Apel skierowany jest również do firm oraz organizacji mieszczących się na terenie gminy. Ważnym elementem działalności stowarzyszenia jest również docieranie do osób potrzebujących. Dlatego każda informacja o takich osobach jest dla Stowarzyszenia Pomagajmy Razem w Gminie Siepraw niezwykle ważna. Kontakt z członkami organizacji uzyskać można telefonicznie - 515 133 996, mailowo - pomagamysiepraw@wp.pl lub na fanpage'u na Facebooku.

Władze stowarzyszenia:

Prezes zarządu: Dawid Lenczowski, Wiceprezes zarządu: Mateusz Matoga, Sekretarz: Jarosław Matoga, Skarbnik: Iwona Michalik, Członkowie Zarządu: Magdalena Lenczowska i Renata Wysocka.

Komisja Rewizyjna: Piotr Płachta, Edyta Pietrzyk i Monika Gądek.

/Stowarzyszenie Razem w Gminie Siepraw/

Koło Gospodyń i Gospodarzy Wiejskich

W Sieprawiu powstało Koło Gospodyń i Gospodarzy Wiejskich z siedzibą w budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Sieprawiu. Inicjatywa ta ma na celu aktywizację środowiska lokalnego skupiającego się przy strażnicy w Sieprawiu. Mamy doskonałe warunki, nastąpiła reaktywacja kuchni pokoleń i stworzenie miejsca do spotkań oraz kultywowania tradycji zwłaszcza kulinarnych. I tu, w tym miejscu trzeba podziękować Zarządowi OSP w Sieprawiu na ręce Prezesa Józefa Sudera, którzy nie stawiali oporu i kibicowali w działaniach.

Zaczęliśmy od częściowego wyremontowania pomieszczenia kuchni oraz odbudowania pieca kaflowego z piecem chlebowym. Remont był finansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach działania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020. Grant został pozyskany przez ZOSP Siepraw. Pierwsze spotkanie zaczęliśmy od ziemniaczanych talarek pieczonych na blasze pieca chlebowego. Na drugim spotkaniu robiliśmy staropolski piernik świąteczny. Plany są duże, w przyszłości chcemy utworzyć centrum przetwórstwa lokalnego,

propagować zwłaszcza tradycję i kulturę naszego regionu i pokazywać młodym pokoleniom jej wartość. Skład Zarządu KGiGW - Prezes Pani Gabriela Łukomska-Szczerbic, Wiceprezes Pani Maria Suder, Członek Zarządu Zbigniew Sanowski.

Do koła mogą przynależeć mieszkańcy Sieprawia. Mężczyźni są zawsze mile widziani, mam nadzieję, że znajdą się chętni do wspólnego działania. Koło gospodyń to nie tylko „babskie” zajęcie, a dodatkowo współczesne KGW

nie są organizacjami skupiającymi tylko rolników ale przede wszystkim przedsiębiorczych mieszkańców.

/Zbigniew Sanowski/

Odkrywamy nieznane karty historii

Wizerunki Błogosławionej Anieli Salawy

Z roku na rok kult Błogosławionej Anieli Salawy coraz bardziej się rozwija. Ważną rolę w szerzeniu tego kultu odgrywają liczne wizerunki Błogosławionej. Pierwsze z nich pojawiły się już w okresie międzywojennym i tuż po drugiej wojnie światowej. Przykładem są choćby: obrazek z lat trzydziestych XX wieku (fot. 1) czy zdjęcia z wydanej w 1935 roku książki „W blasku anioła”(fot. 2), a także bardzo ciekawe przedstawienie Anieli Salawy jako służącej z miotłą, które powstało w 1948 roku z okazji rozpoczęcia procesu beatyfikacyjnego (fot. 3). W późniejszych latach pojawiały się również obrazki Anieli Salawy rozdającej chleb. (fot. 4) Jednakże dopiero po beatyfikacji Anieli Salawy rozpoczęła się na szeroką skalę popularyzacja jej osoby i wizerunku. Szczególną rolę odegrały tutaj dwa obrazy Błogosławionej Anieli związanej z jej beatyfikacją. Pierwszym jest dobrze nam znany obraz Anieli Salawy, który dziś odbiera cześć w kaplicy kościoła parafialnego w Sieprawiu. Obraz ten został poświęcony 13 sierpnia 1991 roku przez św. Jana Pawła II po Mszy świętej beatyfikacyjnej na krakowskim Rynku. Miało to miejsce w Bazylice Ojców Franciszkanów w Krakowie przy grobie bł. Anieli. Autorem tego obrazu jest Stanisław Jakubczyk. Stanisław Jakubczyk jest „renesansowym” artystą, będąc malarzem (malarstwo sztalugowe, olejne i akwarelowe), rzeźbiarzem, twórcą kilkuset mozaik, witraży, sgraffit, polichromii kościelnych w kraju i za granicą. Jest też autorem wystroju kilku kościołów. Jego prace plastyczne znajdują się w obiektach sakralnych w Polsce, Szwecji, Słowenii i Wielkiej Brytanii. Jest on również filmowcem, poetą i pisarzem. Studia artystyczne ukończył w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, gdzie jego profesorami byli m. in. tak wybitni artyści jak: Dunikowski, Sichulski, Mehoffer czy Weiss.

Obraz Anieli Salawy pędzla Stanisława Jakubczyka został przekazany do parafii sieprawskiej. W pamięć wielu Sieprawian zapadła wieczorna procesja w dniu 13 sierpnia 1991 roku, w czasie której obraz uroczystie wprowadzono do sieprawskiego kościoła. Początkowo znajdował się on w głównym ołtarzu by ostatecznie znaleźć się w specjalnie przygotowanym ołtarzu w kaplicy poświęconej Bł. Anieli Salawie. Obraz przedstawia Błogosławioną na tle kwiatów. Złożone jak do modlitwy ręce Anieli oplata różaniec, a jej ramiona okryte są koronkowym szalem. Obraz ten

stał się kanwą dla licznych kopii i reprodukcji. W ten sam sposób Aniela Salawa jest przedstawiona w Bazylice Ojców Franciszkanów w Krakowie. Również sieprawski feretron z relikwiami Bł. Anieli jest wzorowany na obrazie Stanisława Jakubczyka. Kopia tego obrazu znajduje się też m.in. w kościele w Olszowicach. Ponadto jedna z kopii tego obrazu została ofiarowana Janowi Pawłowi II podczas pielgrzymki do Rzymu w 700-lecie parafii sieprawskiej.

Drugim wizerunkiem Bł. Anieli jest obraz, przy którym Jan Paweł II odprawił Mszę świętą beatyfikacyjną na krakowskim rynku w dniu 13 sierpnia 1991 roku. Obraz ten powstał specjalnie na uroczystości beatyfikacyjne, a jego autorem jest Piotr Moskal. Piotr Moskal jest artystą malarzem specjalizującym się w tematyce religijnej oraz konserwacji i odnawianiu wnętrz sakralnych. Jego autorstwa jest między innymi seria obrazów przedstawiająca polskich świętych i błogosławionych wyniesionych na ołtarze przez Jana Pawła II wykonana dla kościoła w Raciborowicach. Ponadto wykonał serię około trzydziestu obrazów dla proboszcza świątynickiego ks. Stanisława Koniecznego. Obraz Bł. Anieli Salawy był jego pierwszym obrazem beatyfikacyjnym. Na jego przygotowanie artysta miał tylko dwa tygodnie i jak widać bardzo dobrze wywiązał się ze zlecenia. Kolejne jego zlecenia dotyczyły obrazów beatyfikacyjnych i kanonizacyjnych, m.in. św. Faustyny Kowalskiej, św. Królowej Jadwigi czy św. Kingi. Namalował również obraz Jezusa Miłosiernego dla kościoła Św. Ducha w Rzymie.

Pierwszy obraz beatyfikacyjny artysty przedstawia Anielę w stroju służącej z przełomu wieków XIX i XX, idącą z Krakowa do Sieprawia. Wydaje się, że artysta uchwycił Anielę tuż przed jej rodzinnym domem na Brzegu. W dole widać symbolicznie przedstawiony Siepraw: kapliczkę, chałupę, wieżę kościoła, płot, krzyż, wiejską drogę... Niektóre z tych elementów pejzażu są tylko wizją artysty, ale część z nich dość wiernie odtwarza istniejące obiekty, jak choćby sieprawski kościół. Na ostatnim planie widać symboliczny pejzaż Krakowa: Wawel oraz wieże miasta. Zestawienie pejzażu Sieprawia i Krakowa jest tylko symboliczne i ma zapewne obrazować drogę życia Bł. Anieli. W rzeczywistości z sieprawskiego Brzegu pięknie rysuje się panorama Sieprawia, ale Kraków jest całkowicie zasłonięty przez wzgórza świątynickie. W prawej ręce Aniela trzyma lilię, a w

lewej różaniec i książeczkę do nabożeństwa. Obraz utrzymany jest w kolorystyce i tonacji przedwiośnia, wieczornej pory dnia, stąd ściszona tonacja nieba. Przedstawia też zwiastuny zbliżającej się wiosny: topiący się śnieg, przepiękne przebiśniegi, krokusy, bazy oraz radosne sikorki.

Obraz beatyfikacyjny znajduje się dzisiaj w kościele pod wezwaniem Błogosławionej Anieli Salawy przy ul. Kijowskiej w Krakowie, gdzie odbiera cześć w bocznym ołtarzu.

Obraz beatyfikacyjny był inspiracją dla projektu kapliczki Błogosławionej Anieli Salawy, która znajduje się przy ul. Dobrej w Sieprawiu. Kapliczka ta została wzniesiona w 2003 roku. Poświęcenie kapliczki odbyło się 14 maja 2004 roku, a dokonał go Ojciec Aleksy Płatek w obecności księdza proboszcza Piotra Kluski. Kapliczka została wzniesiona według pomysłu piszącego te słowa. Jej projekt nawiązuje do historycznych, sieprawskich kapliczek przydrożnych. Cokół wykonany jest z ciosów piaskowca dobczyckiego. Na frontowej ścianie cokołu wykuty jest równoramienny krzyż, a po stronie przeciwnej znajduje się również kuta w kamieniu tablica fundacyjna. Nad cokołem znajduje się wydatny gzyms, który dźwiga zasadniczą część kapliczki jaką jest murowana nisza zwieńczona krzyżem. Krzyż wykonany jest na wzór historycznych kutych krzyży choć w rzeczywistości jest zestawiony z połączonych spawami starych gwoździ i haków. Nisza nakryta jest wklęsło-wypukłym sklepieniem, które zostało obwiedzione gzymsem o klasycznym wykończeniu. W otwartej od strony ulicy niszy mieści się płaskorzeźba przedstawiająca Błogosławioną Anielę Salawę (fot. 5 i 6). Autorem rzeźby jest Jan Konarski, a przedstawienie Błogosławionej jest wzorowane na obrazie Piotra Moskala. Przedstawia ono Bł. Anielę idącą od strony Krakowa. Gdy spojrzymy na kapliczkę od strony drogi to widać, że tło dla Błogosławionej stanowi (tak jak na obrazie) sieprawski pejzaż. Kapliczkę okalają wysokie brzozy, które stanowią wspaniałe, naturalne otoczenie tej budowli. Rzeźba mieszcząca się w kapliczce jest prawie naturalnych wymiarów. Wykonana została jako odlew gipsowy w formie straconej na podstawie oryginału wyrzeźbionego w glinie (fot. 7). Rzeźba została pokryta patyną imitującą odlew z brązu. O jakości patyny najlepiej świadczy próba kradzieży rzeźby zaraz po jej umieszczeniu w kapliczce. Na szczęście skończyło się tylko na uszkodzeniu dzieła. Oderwany łomem gipsowy fragment rzeźby zawieszony złodziej porzucił w sąsiednim rowie.

Przytoczone powyżej przykłady to tylko niewielki fragment zbioru przedstawień Bł. Anieli. Warto jednak o nich pamiętać, gdyż stanowiły wzór i inspirację dla wielu kolejnych naśladowań.

/Stanisław Konarski/

Bibliografia:

Marcin Prokop, Sieprawskie kapliczki, Wydawnictwo Viridis Kraków - Siepraw 1994,
Świątek, W blaskach anioła, Nakładem o. Redemptorystów, Kraków 1935,
Parafia Księża Misjonarzy pw. Bł. Anieli Salawy w Krakowie, Kraków 2000.

Fot. 1. Jedno z pierwszych przedstawień Anieli Salawy - obrazek z lat 30-tych XX wieku - ze zbiorów autora.

Fot. 2. Fotografia Anieli Salawy zamieszczona w książce „W blasku anioła” - ze zbiorów autora.

Fot. 3. Obrazek Czcigodnej Anieli Salawy z roku 1948 - na podstawie obrazu Kubot -Sowińskiego - ze zbiorów autora.

Fot. 4. Obrazek Bł. Anieli Salawy rozdającej chleb - ze zbiorów autora. (okładka)

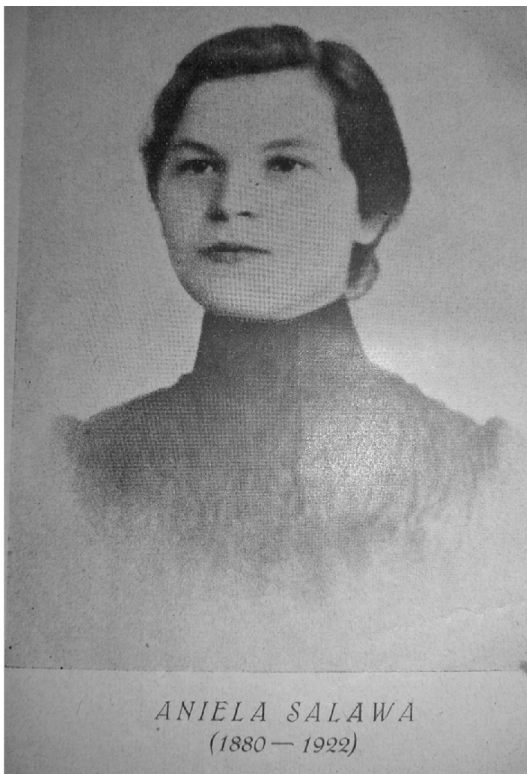
Fot. 5. Montaż figury Bł. Anieli Salawy w jej kapliczce.

Fot. 6. Widok ogólny kapliczki Bł. Anieli Salawy przy ul. Dobrej w Sieprawiu. (okładka)

Fot. 7. Figura Bł. w trakcie jej tworzenia - oryginał rzeźby wykonany w glinie.

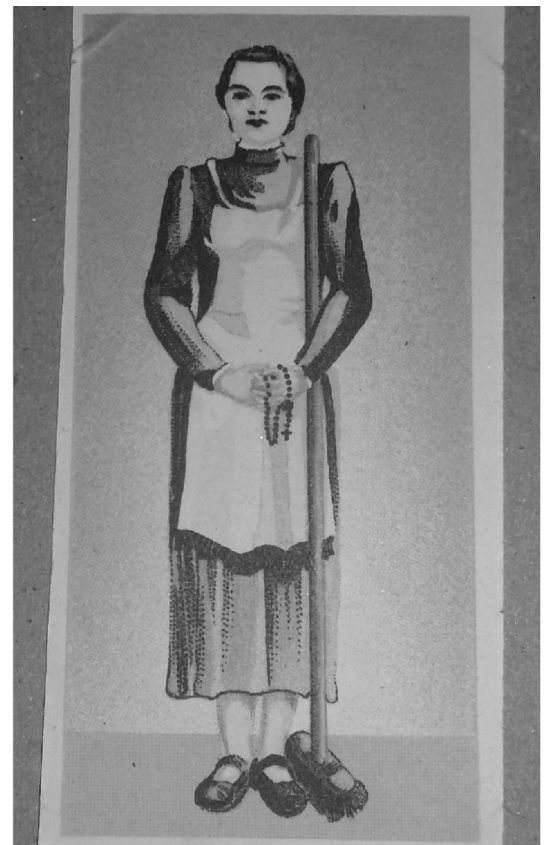

Fot.1

ANIELA SALAWA
(1880 — 1922)

Fot.2

Fot.3

Fot.5

Fot.7

„ O patriotycznej postawie mieszkańców Łyczanki”

W związku z obchodami 80. rocznicy wybuchu II wojny światowej postaram się przypomnieć Czytelnikom, mniej znane, ale dosyć ważne wydarzenia, jakie miały miejsce w Łyczance podczas okupacji niemieckiej.

W sierpniu 1944 r. w Łyczance kwaterował oddział partyzancki, wywodzący się z krakowskiego, miejskiego zgrupowania Armii Krajowej „Żelbet”. Oddział, który

powstał w Łyczance, liczył około 45 partyzantów. Otrzymał on numer III, a dowódcą został podporucznik Jan Korzeniowski pseudonim „Waga”. Na początku września oddział opuścił Łyczankę i zgodnie z rozkazem dowódcy „Żelbetu” majora Dominika Zdziebło - Danowskiego ps. „Kordian” przeniósł się do Stojowic, skąd wymaszerował na koncentrację do Bysiny.

Z ważniejszych akcji zbrojnych, w których brał udział Oddział Partyzancki III „Wagi”, wymienić należy rozbrojenie jednostki niemieckiej, która stacjonowała we dworze w Tokarni. Partyzanci „Wagi”, we współdziałaniu z innymi, bez walki (Niemcy poddali się) zdobyli wówczas znaczne ilości broni, amunicji i oporządzenia wojskowego. Akcja ta została przeprowadzona w nocy 21 września. 29 listopada w masywie górskim Kotonia miała miejsce jedna z największych potyczek oddziałów AK z Niemcami na południu Polski. W boju, w którym między innymi wzięły udział oddziały „Żelbetu”, partyzanci ponieśli znaczne straty. Zginął w nim, znany z pobytu w Łyczance, dowódca OP III ppor. Jan Korzeniowski „Waga”. Według różnych relacji, Niemcy użyli w obławie na partyzantów od 1,4 - 3 tys. ludzi.

(Powyższe informacje i fotografię zaczerpnąłem z opracowania dra Piotra Sadowskiego, zamieszczonego w: „AK Pamięć i tożsamość. Biuletyn informacyjny”. Kwiecień 2014).

Wybierając Łyczankę na miejsce postoju oddziału, dowództwo „Żelbetu” zapewne przeprowadziło rozpoznanie, biorąc pod uwagę nie tylko warunki naturalne (las), ale przede wszystkim postawę mieszkańców. Można przypuszczać, że dowódcy nawiązali kontakt z miejscowym oddziałem partyzantów AK. Łyczanianin, partyzant AK, Franciszek Chwistek w kronice pt. „Mój dzienniczek” zamieścił zdjęcie z podpisem „ Partyzantka- AK w Łyczance”, na którym znajduje się 11 młodych mężczyzn. Pod zdjęciem podane są ich nazwiska: Wojciech Dudek, Augustyn Dźwig, Franciszek Chwistek, Antoni Dziura, Adam Chwistek, Zygmunt Kowalczyk, Jan Dźwig, Czesław Dziura, Franciszek Bujas z Sieprawia, Józef Bujas, Stefan Pasternak. (Nazwiska w takiej kolejności jak w podpisie pod fotografią).

Służyli oni najprawdopodobniej w tzw. „Terenówce”. Do „Terenówki” należeli ludzie wypełniający codzienne obowiązki, będący równocześnie żołnierzami ruchu oporu. „Terenówka” w dawnym powiecie myślenickim liczyła blisko 1000 członków AK, zorganizowanych w 3 batalionach. Dowódcą III batalionu obejmującego rejon Dobczyc i Sieprawia był ppor. Leszek Wątocki „Biały”.

O żołnierzach „Terenówki” jeden z ich dowódców powiedział: „To byli wspaniali żołnierze. Szli na każde zawołanie odrywani od pluga, domu, rodziny, czy zabawy, w dzień czy w nocy. Szli tak ubrani, jak zastała ich sytuacja i tam, gdzie iść trzeba było. Było tych akcji wiele. Nieobca moim chłopcom była bitwa, potyczka, zasadzka, akcja porządkowa czy sankcyjna”. (Cytat powyższy i następny z mojej publikacji pt. „Działalność Armii Krajowej w Dobzyczach i okolicy”).

Członkowie „Terenówki” tak samo jak partyzanci z oddziałów będących stale pod bronią również składali przysięgę. Rota przysięgi AK brzmiała: „*W obliczu Boga Wszechmogącego i Najświętszej Maryi Panny, Królowej Korony Polskiej kładę swe ręce na ten Święty Krzyż, znak Męki i Zbawienia, i przysięgam być wiernym Ojczyźnie mej, Rzeczypospolitej Polskiej, stać nieugięte na straży Jej honoru i o wyzwolenie Jej z niewoli walczyć z wszystkich sił aż do ofiary życia mego.*

Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej i rozkazom Naczelnego Wodza oraz wyznaczonemu przezeń Dowódcy Armii Krajowej będę bezwzględnie posłuszny, a tajemnicy niezłomnie dochowam, cokolwiek by mnie spotkać miało.

Tak mi dopomóż Bóg”.

Podczas okupacji w domu Stanisława Chwistka, ojca Franciszka, znajdował się szpitalik polowy. Celina Drozdowicz (Mróz, Misior) ps. „Rusałka”, mieszkanka Dobzyc, we wspomnieniach pt. „Byłam łączniczką” opisuje, jak ze swoją siostrą opiekowały się ciężko rannym w potyczce z Niemcami partyzantem Franciszkiem Mrozem ps. „Żółw”, jej przysłym mężem. Rannego, po opatrzeniu przez lekarza, włożono na wóz konny i z Czaślawia, gdzie „Żółw” został ranny, narażając się na niebezpieczeństwo ze strony wroga, po wyboistych, bocznych drogach siostry przewiozły rannego przez Kornatkę, Brzezową, Dobczyce, Stojowice do dworu w Zakliczynie. Szło z nimi kilku uzbrojonych partyzantów jako osłona. W Zakliczynie razem z siostrą, która była wykwalifikowaną pielęgniarką, opiekowały się chorym, czuwając przy nim na zmianę dniem i nocą. Po pewnym czasie, dla bezpieczeństwa, przewieziono rannego do Łyczanki, do domu Stanisława Chwistka.

Tutaj wezwano lekarza, według relacji partyzanta Zbigniewa Łodzińskiego ps. „Niedźwiedź” był to, wysiedlony z Poznańskiego, lekarz Kruszczyński, który leczył także innych rannych partyzantów. Lekarz orzekł, że chorego należy niezwłocznie przewieźć do szpitala, gdyż grozi mu gangrena. Po zdobyciu „lewych” dokumentów „Żółw” znalazł się w szpitalu Bonifratrów w Krakowie, gdzie po natychmiastowej operacji i troskliwej opiece lekarskiej powrócił do zdrowia.

Franciszek Mróz, Żołnierz Wyklęty - Niezłomny, jest najbardziej znanym, legendarnym już, partyzantem ziemi dobzycyckiej. Przez niektórych autorów piszących o ludziach, którzy walczyli o wolność, zwany jest też „Hubalem ziemi krakowskiej”. Posługiwał się pseudonimami: „Żółw”, „Dziadek”, „Bóbr”. Urodził się i mieszkał we wsi Skrzyńka koło Dobzyc. Walczył z Niemcami w kampanii wrześniowej w stopniu plutonowego. W latach 1942-1943 zorganizował jeden z pierwszych oddziałów partyzanckich w powiecie myślenickim, którym dowodził. 13 września 1944r. dzień po bitwie z Niemcami pod Łysiną, podczas patrolu w Czaślawiu, został ciężko ranny w ramię. Zginęło wtedy 3 partyzantów z jego oddziału. Otrzymał Krzyż Walecznych.

Po wkroczeniu wojsk radzieckich ujawnił się, ale przeczuwając podstęp, uciekł przed aresztowaniem przez NKWD. Wstąpił do tajnej organizacji Wolność i Niezawisłość. Awansowany do stopnia chorążego prowadził dalej walkę, tym razem przeciw władzy siłą narzuconej przez komunistów. W roku 1950 został podstępnie aresztowany przez Urząd Bezpieczeństwa. Po okrutnym śledztwie sąd skazał go na karę śmierci. Wyrok wykonano 25 czerwca 1951r. Dopiero w 1996r., po upływie 45 lat, Sąd Wojewódzki w Krakowie stwierdził nieważność wyroku wydanego na Franciszka Mroza.

W wrześniu 1949r. Franciszek Mróz ożenił się z Celiną Drozdowiczówną „Rusałka”. Ślub, bez zapowiedzi, odbył się w kościele w Dziekanowicach, nocą, w ścisłej konspiracji z obawy przed aresztowaniem. Ślubu udzielił ks. Stefan Muniak, za co (ktoś doniósł na UB) przesiedział 5 lat w więzieniu w Wiśniczu, gdzie stracił zdrowie. Zwolniony warunkowo za dobre sprawowanie, po wyjściu z więzienia jeszcze długo odczuwał ból w ręce, odbitej podczas przesłuchań.

Na zakończenie trochę osobistych wspomnień. Gdy pracowałem w Szkole Podstawowej w Łyczance, a były to

lata stanu wojennego i walki z „komuną”, byłem świadkiem chyba najbardziej intensywnych w okolicy działań, które prowadziła młodzież, kolejne pokolenie mieszkańców Łyczanki. Można je nazwać „małym sabotażem”. Polegały one na malowaniu antyrządowych haseł na ścianach stojących jeszcze wtedy drewnianych stodół, a nawet na asfaltowej drodze przez wieś.

Młodzi, szczególnie upodobili sobie budynek szkoły, w którym odbywały się wybory. Za każdym razem szyld komisji wyborczej, a zwłaszcza czerwone flagi, były oblewane jakąś czarną substancją, a nawet zrywane. Doszło do tego, że przed każdymi wyborami budynek szkolny był pilnie strzeżony przez członków ORMO, a nawet uzbrojonych żołnierzy LWP. Mimo tego odważni, sprytni i pomysłowi przeciwnicy komuny za każdym razem przechytrzali ochronę lokalu wyborczego i robili swoje.

/Piotr Pręczek/

Partyzantka-AK w Łyczance; od lewej kłęczą: Wojciech Dudek, Augustyn Dźwig, Franciszek Chwistek, od lewej leżą: Antoni Dziura, Adam Chwistek, Zygmunt Kowalczyk, Jan Dźwig, Czesław Dziura, Franciszek Bujas z Sieprawia, Józef Bujas, Stefan Pasternak

Jeszcze o gwarze krakowskiej, tym samym sieprawskiej

Nie wiadomo dlaczego gwara w odniesieniu do potocznej mowy mieszkańców naszej gminy wzbudza zamieszanie, jakbyśmy po sieprawsku, a właściwie po krakowsku powiedzieli: „*troszczke*” nas niepokoi, choć nie niepokoi nas wiedza o istnieniu gwar: prawniczej, uczniowskiej, więziennej, wojskowej, być może dlatego, że są to gwary współczesne, związane ściśle z określonym środowiskiem.

To co nas „*troszczku*” deprymuje to gwara terenów wiejskich, język ograniczony terytorialnie, utrwalona tradycją mowa wsi, choć jednocześnie nie wzbudza negatywnych opinii gwara miejska, a taka też funkcjonuje.

Wielu z nas nie łączy gwary ze sposobem mówienia, ale z dawną rzeczywistością i dlatego wartościowanie gwary odbywa się na płaszczyźnie: mowa wsi dawnej, zacofanej cywilizacyjnie w opozycji do wsi współczesnej, nowoczesnej technologicznie, w której słychać jedynie polszczyznę ogólną, co nie jest prawdą.

Dialektolodzy twierdzą, że nie ma dziś nie tylko regionu, ale nawet w danym regionie rodziny, ba nawet nie ma jednej osoby, która mówiłaby czystą gwarą, bez wpływów języka ogólnego. Tak samo jest w naszym środowisku, generalnie mówimy polszczyznę ogólną, ale jeśli się przyjrzeć, a właściwie przysłuchać, to naleciałości gwary krakowskiej w języku potocznym mieszkańców gminy są, czyli je słychać,

Może trochę historii. Fundamentalne opracowania dialektologii polskiej powstały na początku XX wieku, kiedy to opisano wszelkie zróżnicowane zjawiska językowe: fonetyczne, gramatyczne, składniowe i leksykalne występujące na terenie całego kraju, wtedy też powstały pierwsze słowniki, atlasy, a warto wspomnieć, że musiała to być żmudna, wręcz benedyktyńska praca przy notowaniu, spisywaniu wypowiedzi ludzi, bo przecież nie było możliwości nagrywania tekstów mówionych. W wyniku opracowań syntetycznych współcześnie wyróżniamy dialekty: wielkopolski, mazowiecki, śląski, małopolski i kaszubski, który uznany został językiem regionalnym. Na podstawie dalszych badań stwierdzono, że obszary dialektyczne nie są jednolite językowo, że pewne zjawiska w obrębie dialektu występowały na mniejszym terenie, a to pozwoliło wydzielić i opisać gwary. W interesującym nas

dialekcie małopolskim, wydzielono gwary terytorialne: krakowską, kielecką (świętokrzyską), zagłębiowską i podhalańską. Gwara krakowska zasięgiem obejmuje okolice Krakowa: na zachód po rzekę Przemszą, na północy dochodzi do Szczekocin, wschodnia jej granica przebiega na linii Jędrzejów, Miechów, Proszowice i Bochnia, a na południe sięga po Myślenice, Kalwarię Zebrzydowską i Wadowice, co generalnie znaczy, że na tym obszarze spotykamy się z taką samą wymową wyrazów, doszukamy się takiego samego słownictwa, tych samych określeń zjawisk i rzeczy. Zastanówmy się jak powinniśmy traktować gwara, jej słownictwo i wymowę. Większość słownictwa, zasobu leksykalnego gwary krakowskiej to już przeszłość, ale tym samym jest to środek utrwalenia pamięci, o tym co było. Bez wątpliwości gwara jest częścią naszego dziedzictwa kulturowego, określa naszą tożsamość, przynależy niejako do odtwarzanych zwyczajów, obrzędów, a opisy strojów, budownictwa, zajęć, obyczajów, kuchni czyni autentycznymi.

W tym sensie, gwara nie jest określeniem sposobu mówienia, ale środkiem definiowania i interpretowania minionego już świata „prawdziwiej”. Prawdziwiej jest powiedzieć rozprawiając o dawnym sposobie kiszenia kapusty, że kapustę się „*krzązało*”, ale *krzązało* się też liście buraków na paszę „*krzązankę*”. W kuchni paliło się *pod blachą*, a owa blacha, to wcześniej gliniany, a później kafłowy, narożny piec kuchenny z paleniskiem, popielnikiem i *szabaśnikiem*, z żeliwnymi płytami (blachami), na których się gotowało potrawy, a dawne gospodynie przygotowywały „*lejdoki*”, które możemy zdefiniować jako placki ziemniaczane pieczone bezpośrednio na nagrzaną płytę (na blasze). W skrzyniach krakowskich zaś (o których pisał p. Stanisław Konarski) przechowywano „*przyodziewę*”, „*przyodziewek*”, czyli odzież, ale już *chustka przyodziewka* lub *jesionka* - to ciepła, duża chusta używana przez kobiety do okrycia się, i znów, były też chusty przyodziewki lekkie, kolorowe, używane „*od parady*”, niejako dla wykończenia stroju. Jedno jest pewne. Bez przywołania starego, gwarowego słownictwa nie oddamy autentyzmu dawnego życia, a już dziś trudno nam określić zasięg czasowy, do którego dane słownictwo funkcjonowało w żywym języku mówionym i z tego choćby powodu warto je dokumentować, bo osób, które

pamiętają ich znaczenia jest coraz mniej.

Jak wcześniej zaznaczyłam inaczej wygląda sprawa naleciałości gwarowych, które słyszymy w mowie potocznej, tzw. wyróżników gwarowych. Dawny dialekt małopolski, a więc i gwary małopolskie charakteryzowało mazurzenie, wymawiane s, c, z zamiast sz, cz, ź, np. *Copka* = czapka, *sycie* = szycie, *zycie* = życie, zjawisko to zniknęło najwcześniej z potocznego języka wiejskiego, być może dlatego, że była to cecha bardzo wyrazista i dlatego stygmatyzująca zacofaniem, wiejskością. Sama się zdziwiłam, słysząc ostatnio „*brat pszysed na nogach*”, „*nie spieszy mu się do żeniacki*”, podczas gdy bez mazurzenia powiedzielibyśmy „*przyszed na nogach*”, „*żeniaczki*”, ale pewnie jest to już jeden z ostatnich przykładów tej cechy gwarowej. Nie skupiając się na analizie i opisie mechanizmów językowych, wyróżników gwary krakowskiej, a więc i gwary, którą jeszcze usłyszymy w naszych miejscowościach przytoczę przykłady, ilustrujące naleciałości gwarowe, a przy uważnym słuchaniu łatwo je wychwycimy w różnych wypowiedziach, czy rozmowach.

Jak więc jeszcze mówimy ?

1. *czeba* = trzeba, *szczelać* = strzelać, *poczebny* = potrzebny

2. *mietła* = miotła, *ubiere* = ubiorę, *pszyniesłam* = przyniosłam

3. *pozbyrać* = pozbierać, *śnyjg* = śnieg, *rzyka* = rzeka, *grzych* = grzech

4. *lepi* = lepiej, *gorzy* = gorzej, *inaczy* = inaczej, *dawni* = dawniej, *późni* = później, *wczora* = wczoraj

5. *we wodzie* = w wodzie, *ze ziemi* = z ziemi, *zesypali* = zsyпали

6. *stychófka* = sztychówka, *šturchać* = szturchać, *štiry* = cztery

7. *zmaźnąć* = zmarznąć, *boszcz* = barszcz

8. *pos* = paść, *ukrot* = ukradł, *poszed* = poszedł, *zaniós* = zaniósł

9. *kłaś* = kłaść, *njys* = nieść, *złoś* = złość, *sześ* = sześć

10. *koniami* = końmi, *ludziami* = ludźmi, *gościami* = gośćmi

11. *jo se pomyślała* = ja pomyślałam, *bylimy* = byliśmy, *poszlimy* = poszliśmy

12. *o pjontym wstała* = o piątej wstałam, *jagem był mały* = jak byłem mały

13. *zamkła* = zamknęła, *kszykła* = krzyknęła

14. *koź malin* = kosz malin, *brad ojca* = brat ojca, *chlyb razowy* = chleb razowy, *kubmy* = kupm, *zanjuzem* = zaniósłem, *egzek to* = ex aequo, *peezel* = PSL

Powyższe przykłady, których wymowę przy odpowiednim skupieniu usłyszymy w potocznej, luźnej mowie, to ostatnie brzmienia gwary sieprawskiej, szerzej krakowskiej i czy chcemy, czy nie, jest to nasze dziedzictwo kulturowe, które z pewnością winniśmy dokumentować z szacunku dla naszych korzeni.

Kontynuujemy więc dokumentowanie słownictwa:

śniuktać = szukać nie wiadomo czego

balaski = sztachetki

haś = kruszywo, żużel

korci mnie = mam ochotę

kuknąć = podglądać

meter (ziemiaków, piasku) = 100 kg

/Wanda Matoga/

O sporcie w gminie

Podsumowanie rozgrywek Jordana Zakliczyn po rundzie jesiennej sezonu 2019/2020

Beniaminek V ligi (klasa okręgowa III) Jordan-Sum Zakliczyn po I rundzie rozgrywek zajmuje 4 miejsce w tej klasie prowadzonej przez MZPN Podokręg Wieliczka. W rozegranych 13 meczach, dorobek tej drużyny to: 21 pkt, 7 zwycięstw i 6 porażek, przy korzystnym stosunku bramkowym 33-27. Liderami tej ligi jest LKS Śledziejowice- 34 pkt, drużyna ta u siebie pokonała Jordana w 1 kolejce 5:0 (gdzie te czasy gdy potyczki tych drużyn kończyły się wynikami jeszcze wyższymi i to dla Jordana). Pozycja zajmowana przez zespół jest odzwierciedleniem ich dobrej gry. Każda drużyna z tej grupy rozgrywek w konfrontacji z piłkarzami Jordana nigdy nie będzie pewna ostatecznego wyniku, gdyż będzie grać z zespołem, który dzięki swym umiejętnościom jest ”groźny dla każdego”. Nie zawsze dobra gra przekłada się na korzystny wynik, czego przykładem może być mecz z Wiarusami Igołomia, po pogoni za wynikiem Jordan wyrównał na 2:2 i z przebiegu rozrywki wynikało, że gra znacznie lepiej niż goście. Głos słyszany na trybunach-„Staszku, to teraz bramki dla nas są tylko kwestią czasu, jeszcze 20 minut”, był motywujący. Mecz kończy się jeszcze 3 bramkami strzelonymi przez gości po prostych błędach gospodarzy. Ostateczny wynik to 2:5 dla przyjezdnych. Na osłodę tej relacji podaję wynik ostatniej kolejki z Targowianką Targowisko, Jordan wygrał 7:1 (obie te drużyny dzielą w końcowej tabeli 3 pkt i 5 miejsc.

Juniorzy grający w II lidze okręgowej- Myślenice, w 9 meczach zdobyli 17 pkt- przy 5 zwycięstwach, 2 remisach i 2 porażkach, bilans zdobytych bramek to 32-17. Daje to tej drużynie, obecnie 4 miejsce. Prowadzi Szczebel Lubień (22pkt), z którym Jordan w 8 kolejce zremisował 1:1. Dorobek punktowy juniorów z Zakliczyna może ulec zmianie, gdyż został zgłoszony protest dotyczący błędnego przyznania walkowera na rzecz Lubomira Wiśniowa. Uwzględnienie tego odwołania sprawi, że Juniorzy awansują na 2 miejsce w tabeli z 20 pkt zdobytymi. Na uwagę zasługuje fakt, że zawodnicy będący bezpośrednim zapleczem I drużyny w 6 ostatnich meczach nie odnieśli porażki. Takie wyniki pozwalają kibicom liczyć, że istnieje szansa na awans zespołu do wyższej klasy rozgrywek.

W III lidze Młodzików-Myślenice, z dorobkiem 9 pkt, w 10 meczach drużyna zajmuje 5, przedostatnie miejsce w tabeli. W zespole tym grają i trenują dziewczęta i chłopcy. Wyniki meczy w dużej mierze zależą od proporcji w składach -liczby chłopców i dziewcząt, są nawet dwucyfrowe. Najwyższy, zanotowany w meczu, padł na korzyść Jordana z Toporem III Tenczyn - 12:1. Trwa przerwa zimowa w rozgrywkach. O plany na ten okres zapytałem Prezesa Klubu Stanisława Kasinę, który powiedział między innymi:” Cieszymy się jako Zarząd klubu i osoby go wspierające, że udało się nam uzyskać takie wyniki I drużyny. Ciągle staramy się rozwijać prace z dziećmi i

młodzieżą, mogą oni grać i trenować w drużynach juniorów, młodzików, a na wiosnę w „Orlikach”. Orlik to zespół, który będzie zgłoszony w styczniu do rozgrywek w oparciu o utworzoną w klubie szkołę piłkarską. Z funkcji trenera Juniorów rezygnuje Dawid Ślusarczyk, który wniósł dzięki swej pracy duży wkład w wyszkolenie naszych młodych zawodników. Trener ten chce poświęcić się pracy z młodymi adeptami piłki nożnej w Wiśle Kraków. Pracę tą wykonywał równocześnie opiekując się naszymi juniorami. Jego miejsce prawdopodobnie zajmie, wszystkim nam znany, grający nadal w Jordanie Marcin Kwater. Obecnie zawodnicy, tak seniorzy jak i juniorzy trenują razem w hali i na boisku

„Orlika” w Sieprawiu. Młodzicy po kierunku Michała Płachty, 2 razy w tygodniu hali szkoły w Zakliczynie. Od 15 stycznia planujemy rozpoczęcie normalnego cyklu treningowego. Seniorzy i Juniorzy będą rozgrywać sparingi na sztucznej murawie na boiskach w Myślenicach i w Krakowie. Młodzików zgłosiliśmy do ligi halowej. Juniorzy rozegrają turniej halowy organizowany przez Podokręg Myślenice PZPN.”

W nadchodzącym roku życzymy sportowcom Jordana wielu sportowych osiągnięć.

/Wiesław Świech/

Przyroda wokół nas

Co szkodzi ptakom?

Cywilizacja i działalność Człowieka powodują, że przyroda bardzo często z tego powodu cierpi. Ptaki - najliczniejsze, a zatem najbardziej zauważane przez nas kręgowce, nie są pod tym względem wyjątkiem. Ostatnie badania amerykańskich naukowców dowodzą, że mamy wręcz do czynienia z masowym ginięciem całych ptasich populacji, a zatem z wymieraniem ptaków, co dzieje się na naszych oczach. Ornitologowie obliczyli, że w stosunku do liczby ptaków sprzed 50 lat ubyło ich 29% czyli 3 miliardy osobników. W Europie, a w tym także w Polsce, nie jest lepiej.

Co jest powodem takiego stanu rzeczy? Okazuje się, że główny powód jest zaskakujący - są to domowe i dziczące koty. Ich instynkt zabijania jest bardzo silny, nie mają naturalnych wrogów, są bardzo często dokarmiane i chronione przez ludzi. Jak wynika z badań naukowców z Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie corocznie koty zabijają w Polsce co najmniej 144 miliony ptaków!

Innym poważnym powodem ginięcia ptaków są ich zderzenia z budynkami i szklanymi powierzchniami. Każdy z nas choć raz spotkał się z martwym ptakiem leżącym pod oknem, szklanym przystankiem autobusowym, czy przezroczystym ekranem akustycznym. Spowodowane jest to tym, że ptaki lecąc nie zauważają przezroczystych powierzchni lub widzą np. w oknie odbijający się krajobraz / drzewo i lecą w tym kierunku. Rozpędzone do kilkudziesięciu km/h z impetem uderzają w twardą, płaską powierzchnię, najczęściej ginąc lub poważnie się raniąc.

Innymi przyczynami masowego ginięcia ptaków są zderzenia komunikacyjne (z samochodami, pociągami,

samolotami), zderzenia z liniami energetycznymi, zatrucia (najczęściej środkami ochrony roślin), czy też nielegalne polowania.

Jak my możemy na własnym podwórku chronić ptaki, aby nadal cieszyły swoimi barwami i zachowaniem nasze oko i ucho swoim śpiewem?

- Nie pozwólmy swoim kotom na swobodne hasanie po ogrodzie. Jeżeli wypuszczamy swoich pupili, to kontrolujmy co robią. Jeżeli już wypuszczamy wyposażmy je w małe dzwoneczki, które będą ostrzegały o zbliżającym się niebezpieczeństwie potencjalne ofiary;

- Zabezpieczmy szklane powierzchnie, pod którymi spotykamy ofiary kolizji. Można to łatwo zrobić wyklejając taśmą pionowe pasy na oknach lub specjalne, białe kropki co 10 cm. Wygląda to estetycznie, nie zasłania widoku, a jest bardzo skuteczne w zabezpieczeniu ptaków przed zderzeniem. Jeżeli to jest przystanek komunikacji publicznej lub ekran akustyczny możemy zgłosić przypadki zabijania się ptaków do zarządcy drogi lub wpisać to miejsce do rejestru prowadzonego przez Fundację Szklane Pułapki <http://szklanepulapki.pl/>. Tam też możemy zamówić profesjonalne zabezpieczenie naszych okien (naklejanie sylwetek ptaków szponiastych na szyby jest nieskuteczną metodą);

- Urządzmy swój ogród, tak aby był przyjazny ptakom. Zamiast kosić co 3 dni trawnik zasiejmy tzw. kwiatną łąkę, która wygląda imponująco i jest naturalnym środowiskiem, przyjaznym dla owadów (motyli, pszczoł, chrząszczy), ptaków oraz innych zwierząt. Posadźmy owocujące rośliny, z których jesienią i zimą skorzystają skrzydlaci goście (jarzębinę, rajską jabłoń, winogrono).

- Powieśmy budki lęgowe, zabezpieczone przed kotami i innymi drapieżnikami (np. przez tunel wejściowy, czy przedłużony przód)

- Urządzmy karmnik na zimę - pamiętając o ciągłym, nieprzerwanym wysypywaniu suchej i nie zepsutej karmy (najlepiej słonecznik, ziarna zbóż, pościartowane jabłka)

Pozostaje mieć nadzieję, że trend w liczebności ptaków zostanie odwrócony przez liczne zabiegi ochronne. Jeżeli nie w krótkim czasie czeka nas „wielkie wymieranie” jakie znamy z prehistorii, z tym, że wtedy był to wynik katastrofy kosmicznej - uderzenia meteorytu, a teraz wynik działalności Człowieka myślącego(?).

/Michał Baran/

Gminny Konkurs Plastyczny w SP w Łyczance
str. 15

Gminny Konkurs Plastyczny w SP w Łyczance
str. 15

Spektakl w Łyczance
str. 17

Spektakl w Łyczance
str. 17

Spektakl w Łyczance
str. 17

Gminne obchody Święta Niepodległości w Zakliczynie
str. 12

Gminne obchody Święta Niepodległości w Zakliczynie
str. 12

Gminne obchody Święta Niepodległości w Zakliczynie
str. 12

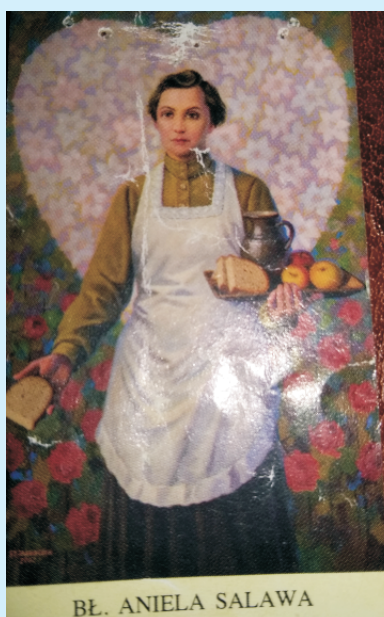
Gminne obchody Święta Niepodległości w Zakliczynie
str. 6

Gminne obchody Święta Niepodległości w Zakliczynie
str. 6

Gminne obchody Święta Niepodległości w
Zakliczynie str. 6

Obrazek Bł. Anieli Salawy
rozdającej chleb
str. 20

Widok ogólny kapliczki Bł.
Anieli Salawy
przy ul Dobrej w Sieprawiu
str. 20

Gminne obchody Święta Niepodległości w
Zakliczynie str. 6

Wydawca: **GMINA SIEPRAW**

Redakcja: Wanda Matoga

Współpraca redakcyjna: Wiesław Świech

Autorzy artykułów: Agata Baran, Michał Baran, Barbara Góralczyk, Joanna Gwóźdź, Monika Horecka, Łukasz Jedynek, Stanisław Konarski, Anna Kowalczyk, Bożena Krawczyk, Patrycja Langer, Barbara Matoga, Wanda Matoga, Edyta Muniak, Piotr Nowak, Piotr Pręczyk, Anna Radzik, Ewa i Józef Rozwadowscy, Zbigniew Sanowski, Ewa Szymańska, Justyna Ślusarczyk, Wiesław Świech, Anna Tondera, Agnieszka Topa, Leszek Wierzba, Przemysław Włodarczyk, Katarzyna Żądło

Kontakt z Redakcją: (12) 37 21 800 lub listownie: Urząd Gminy Siepraw,
Ul. Kawęciny 30, 32-447 Siepraw,
z dopiskiem „Z Czterech Stron Gminy”.

Skład i łamanie komputerowe: Robert Kiszka

